

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato: 07.12.2020 kl. 09:00

Møtested: Teams

Arkivsak: 19/04402

Mulige forfall meldes snarest til Grethe Ruud Hansen, gh563@kirken.no.

KRISTIANSAND S, 01.12.2020

Grethe Ruud Hansen
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Grethe Ruud Hansen	421	19/04402-80	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
90/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Godkjenning av innkalling og saksliste 07.12.20**Vedlegg:**

Timeplan 7. desember 2020

Innkalling Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 07.12.2020

Saksorientering

Følgende saker behandles for lukkede dører: 92 - 94

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes som de er

Følgende saker behandles for lukkede dører: 92 - 94

AGDER OG TELEMARSK BISPEDØMMERÅD

07/20 - Timeplan 7. desember 2020

Kl. 09:00	Håkon K Varhaug åpner møtet med en andakt		
	SAK ATBR 90/20	Godkjenning av innkalling og saksliste	
	SAK ATBR 91/20	Godkjenning av protokoll fra 03.11.20	
	SAK ATBR 92/20	Tilsetting sokneprest i Langesund sokn Saksordfører: Odin Aunan Bohmann	u-off
	SAK ATBR 93/20	Tilsetting sokneprest i Lyngdal sokn Saksordfører: Markus Westermoen	u-off
	SAK ATBR 94/20	Tilsetting sokneprest i Melum sokn Saksordfører: Kathrine T Skjerdal	u-off
	SAK ATBR 95/20	Budsjett 2021 Saksordfører: Terje Damman	

Pause(er) underveis etter behov

	AK ATBR 96/20	Høringssvar - Oppfølging av evalueringen av Samarbeid Menighet og Misjon Saksordfører: Turid T. Håland	
	SAK ATBR 97/20	Navneendring Domkirken sokn Saksordfører: Per Gunnar Pedersen	
	SAK ATBR 98/20	Eventuelt	
	SAK ATBR 99/20	Referatsaker 1. Rapport Sammen som kirke i hele verden	
	SAK ATBR 100/20	Orienteringssaker 1. Orientering fra biskopen 2. Orientering fra bispedømmerådets medlemmer 3. Orientering fra stiftsdirektøren	

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato: 07.12.2020 kl. 09:00 - 13.00

Møtested: Teams

Arkivsak: 19/04402

Vel møtt til bispedømmerådsmøte på Teams. **Merk tidspunkt**

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf 38105120 eller e-post gh563@kirken.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

Håkon K Varhaug åpner møtet med en liten andakt.

Bruk lenken for pålogging som dere har fått tilsendt på mail av stiftsdirektøren.

Følgende saker behandles for lukkede dører: 92 – 94.

Det settes ikke av egen tid til spisepause, men vil bli gitt anledning til småpauser underveis.

La oss huske på bispedømmerådsmøtet i bønn.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

90/20 19/04402-80 Godkjenning av innkalling og saksliste 07.12.20

Godkjenning av protokoll

91/20 19/04402-79 Godkjenning av protokollen fra 03.11.20

Tilsettingssaker

92/20 20/04087-6 Tilsetting sokneprest i Bamble prosti med Langesund sokn som tjenestested, 2 g - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd

93/20 20/04182-4 Tilsetting sokneprest i Lister og Mandal prosti med Lyngdal sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd

94/20 20/04217-4 Tilsetting sokneprest i Skien prosti med Melum sokn som særskilt tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd

Saker til behandling

95/20 20/04598-2 Budsjett 2021

96/20 20/04439-2 Høringssvar - oppfølging av evalueringen av Samarbeid Menighet og Misjon

97/20 20/01235-2 Navneendring Domkirken sokn

98/20 18/01713-11 Eventuelt 07.12.20

Orienteringssaker

99/20 19/04887-24 Referatsaker 07.12.20

100/20 19/04887-23 Orienteringssaker 07.12.20

KRISTIANSAND S, 30.11.2020

Kai Steffen Østensen
Leder

Aslak Wegge
stiftsdirektør

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Grethe Ruud Hansen	421	19/04402-79	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
91/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Godkjenning av protokollen fra 03.11.20

Vedlegg:

Protokoll ATBR 03.11.20

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Protokollen fra 03.11.20 godkjennes som den er

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteprotokoll

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato:	03.11.2020 kl. 09:30 – 15.30
Møtested:	BUL-salen
Arkivsak:	19/04402
Til stede:	Kai Steffen Østensen, leder Stein Reinertsen, biskop Markus Westermoen, nestleder Odin Adelsten Aunan Bohmann Håkon Kolstad Varhaug Kathrine Tallaksen Skjerdal Per Gunnar Pedersen Terje Damman
Møtende varamedlemmer:	Torunn Tørå
Forfall:	Ingvild Sommerfelt Turid T Håland - vara forsøkt innkalt
Andre:	Albert Martin Walla, PF sak 74-77, 79-82
Adm:	Aslak Wegge, stiftsdirektør Bjarte Leer-Helgesen, sak 74 – 85 Bjarne Nordhagen, sak 74 – 77 Ole Jørgen Sagedal, sak 74 – 77
Protokollfører:	Grethe Ruud Hansen

SAKSLISTE	Side
Godkjenning av innkalling og saksliste	
74/20 Godkjenning av innkalling og saksliste 03.11.20	3
Godkjenning av protokoll	
75/20 Godkjenning av protokollen fra 14.09.20	3
Tilsettingssaker	
76/20 Tilsetting kapellan/menighetsprest i Arendal prosti med Moland sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	4
Saker til behandling	
77/20 Høring om kvalifikasjonskrav for vigslede stillinger	5
78/20 Soknegrensen mellom Hånes og Randesund menigheter	6
79/20 Høringsuttalelse om digital forhåndsstemming	7
80/20 Høringsuttalelse om valgordning for prest og lek kirkelig tilsatt	8
81/20 Økonomirapport pr. 30.09.2020	9
82/20 Høringsuttalelse om kirkevalg - overordnede problemstillinger	10
83/20 Høring - helhetlig menighetsplan	15
84/20 Høring - endringer i kirkeordningen og enkelte andre regler	17
85/20 Høring - regelverk langtidsutleie av kirker	17
86/20 Gjennomføring av bispedømmerådsmøter, herunder praksis med saksordfører og eventuell videreføring AU	18
87/20 Eventuelt 03.11.20	19
Orienteringssaker	
88/20 Referatsaker 03.11.20	20
89/20 Orienteringssaker 03.11.20	21

Kristiansand, 10.11.2020

Grethe Ruud Hansen
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste**74/20 Godkjenning av innkalling og saksliste 03.11.20**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	74/20

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes

Følgende sak behandles for lukkede dører: 76/20 – Tilsetting sokneprest i Moland sokn

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:**Møtebehandling**

Sak 82 behandles før sak 78. Sak 78 behandles etter sak 81.

Votering

Enstemmig (9 stemmer) i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes

Følgende sak behandles for lukkede dører: 76/20 – Tilsetting sokneprest i Moland sokn

Godkjenning av protokoll**75/20 Godkjenning av protokollen fra 14.09.20**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	75/20

Forslag til vedtak

Protokollen godkjennes som den er

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:**Møtebehandling****Votering**

Enstemmig i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Protokollen godkjennes som den er

Tilsettingssaker**76/20 Tilsetting kapellan/menighetsprest i Arendal prosti med Moland sokn som tjenestested**

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	76/20

Forslag til vedtak

Som kapellan/menighetsprest i Arendal prosti med Moland sokn som tjenestested tilsettes:

1. Arngeir Langås
2. Pål Wirkola Svendsen

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:**Møtebehandling**

Votering

1. Arngeir Langås	enstemmig
2. Pål Wirkola Svendsen	enstemmig

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Som kapellan/menighetsprest i Arendal prosti med Moland sokn som tjenestested tilsettes:

1. Arngeir Langås
2. Pål Wirkola Svendsen

Saker til behandling

77/20 Høring om kvalifikasjonskrav for viglede stillinger

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	77/20

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg til forslag til hørings svar slik det fremkommer i saksfremstillingen.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Forslag til endringer framsatt av Stein Reinertsen:

1. Under spørsmål 2, nest siste linje endre fra «minst 4 år» til «3 år»
2. Under spørsmål 6 legge til følgende kommentarer:
  - 1) Til punkt. 4.1.4 s.43 i utredningen om Utenlandske prester, mener Agder og Telemark Bispedømmeråd at Kirkerådet sammen med Bispemøtet kan være med å utrede hva som kreves av særlige fag/tillegg.

- 2) Til punkt 5.1 s.49 i forslaget til nytt regelverk ber Agder og Telemark bispedømmeråd at man tar hensyn til Tjenesteordningen for biskoper i arbeidet.
3. Agder og Telemark bispedømmeråd ber om at Kirkerådet gjennom disse endringene arbeider videre med å sikre en helhetlig ordning for prestevikarer som kombinerer prestevikartjeneste med tanke på fremtidig tjeneste i kirken.

Votering

Ved votering ble stiftsdirektørens forslag med de endringer som ble fremsatt av Stein Reinertsen enstemmig vedtatt

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg til forslag til hørings svar slik det fremkommer i saksfremstillingen og med de endringer som fremkom i møtet.

78/20 Soknegrensen mellom Hånes og Randesund menigheter

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	78/20

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd fastsetter at soknegrensene mellom Hånes og Randesund sokn følger grunnkretsene slik det fremgår av Statens kartverks gjeldende kart. Det innebærer at beboerne i Nedre Timenesvei nummer 18, 21 og 24 i grunnkrets 1701 skal tilhøre Hånes sokn.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd fastsetter at soknegrensene mellom Hånes og Randesund sokn følger grunnkretsene slik det fremgår av Statens kartverks gjeldende kart. Det innebærer at beboerne i Nedre Timenesvei nummer 18, 21 og 24 i grunnkrets 1701 skal tilhøre Hånes sokn.

79/20 Høringsuttalelse om digital forhåndsstemming

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	79/20

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd støtter at Den norske kirke arbeider videre med sikte på digital forhåndsstemming ved de kirkelige valgene i 2023.
2. Det bør fortsatt være mulig å forhåndsstemme manuelt.
3. Det bør være mulig med digital forhåndsstemming i et valglokale, i tillegg til at folk kan stemme digitalt gjennom egen PC.
4. Så langt vi kan se er det tatt høyde for en god og trygg organisering av det digitale forhåndsvalget gjennom det foreslåtte nye regelverket.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Terje Damman foreslo i møtet at «bør» byttes ut med «må» i pkt 2 og 3.

Votering

Det ble votert over hvert enkelt punkt i forslag til vedtak:

- Pkt 1:** enstemmig i tråd med forslag til vedtak
- Pkt 2:** Terje Dammans forslag ble enstemmig vedtatt:
- Pkt 3:** Ved votering ble Terje Dammans forslag til vedtak vedtatt med 8 stemmer mot stiftsdirektørens forslag som fikk 1 stemme
- Pkt 4:** enstemmig i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd støtter at Den norske kirke arbeider videre med sikte på digital forhåndsstemming ved de kirkelige valgene i 2023.
2. Det må fortsatt være mulig å forhåndsstemme manuelt.
3. Det må være mulig med digital forhåndsstemming i et valglokale, i tillegg til at folk kan stemme digitalt gjennom egen PC.
4. Så langt vi kan se er det tatt høyde for en god og trygg organisering av det digitale forhåndsvalget gjennom det foreslåtte nye regelverket.

80/20 Høringsuttalelse om valgordning for prest og lek kirkelig tilsatt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	80/20

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker primært at man beholder ordningen med preferansevalg ved valg av preste-representant og representant for kirkelige tilsatt i bispedømmerådene. For at dette skal være en god ordning, må utregningen av valgresultatet skje ved hjelp av en digital løsning slik at muligheten for menneskelige feil i opptellingen minimeres.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Terje Damman fremmet følgende alternativt forslag:

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter at valgordningen for valg av prest og lek kirkelig tilsatt endres fra preferansevalg til flertallsvalg.

Votering

Ved votering ble stiftsdirektørens forslag til vedtak vedtatt med 6 stemmer mot endringsforslag fremsatt av Terje Damman som fikk 3 stemmer.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker primært at man beholder ordningen med preferansevalg ved valg av preste-representant og representant for kirkelige tilsatt i bispedømmerådene. For at dette skal være en god ordning, må utregningen av valgresultatet skje ved hjelp av en digital løsning slik at muligheten for menneskelige feil i opptellingen minimeres.

81/20 Økonomirapport pr. 30.09.2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	81/20

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet tar økonomirapport for Agder og Telemark bispedømmeråd pr. 30.09.2020 til orientering.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Bispedømmerådet tar økonomirapport for Agder og Telemark bispedømmeråd pr. 30.09.2020 til orientering.

82/20 Høringsuttalelse om kirkevalg - overordnede problemstillinger

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	82/20

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd vedtar forslaget til svar på høringspunktene slik det fremkommer av saksfremlegget.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Forslag til endring av Kai Steffen Østensen:

1. Modell for listevalg ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøte

Høringsspørsmål

- Hvilken modell ønsker du/dere?

Modell B

- Har du/dere merknader til spørsmålet om modellvalg?

Modellen vil gi velgerne det handlingsrommet de trenger for å kunne ta del i kirkedemokratiet og bestemme hvem som skal representere dem i bispedømmeråd og på Kirkemøtet. Modellen styrker kirkedemokratiet og legger til rette for at flere kan engasjere seg i Den norske kirke. Modellen ivaretar også de bispedømmene hvor det ikke stilles egne nomineringslister ved at en nominasjonskomite settes ned for å finne kandidater. Kirkevalget bør skje på premissene til kirkas medlemmer. Det er viktig at Kirkerådet tar innover seg at kirkedemokratiet ikke skal polarisere meningsmangfoldet, men styrke det.

Modell A heter det vil være kjent for velgerne. utfordringen med denne er flere, slik Agder og Telemark bispedømmeråd ser det. Modell A skaper ulike typer lister som gjør det vanskeligere for velgerne og forstå kirkevalget. Det brukes som argument at modellen er kjent for velgerne, uten å beskrive hvordan dette kjennskapet er. Etter kirkevalget meldes det om at kirkevalgets ulike lister er vanskelige å forstå.

Det er også en utfordring at nominasjonskomiteens liste som i utgangspunktet er en personliste, fremstilles som en liste med et budskap forbeholdt en gruppe velgere. Det var utgangspunktet i Kirkevalget 2019. Modellen legger opp til at nominasjonskomiteens liste er godt balansert og ivaretar hele det kirkepolitiske miljøet. Det synes å være svært vanskelig nettopp fordi de som velges inn må ta stilling til saker de ikke nødvendigvis er enige i.

Agder og Telemark bispedømmeråd mener at modell B – på lik linje som modell A – ivaretar menighetene. Alle de som stiller til valg i Den norske kirke tilhører en menighet og har med seg sitt engasjement derfra. Det vil være feil å si at noen kandidater representerer en menighet mer enn andre.

- Har du/dere merknader til forslaget om forenklet ordning for valg av nominasjonskomité?

Denne løsningen vil bli aktuell dersom modell B blir vedtatt, og ingen nomineringsgrupper melder seg. Vi støtter i utgangspunktet fremgangsmåten med digitalt valg av nominasjonskomite der hvert menighetsråd kan foreslå en kandidat og har en stemme. Vi ønsker likevel å løfte noen merknader Kirkerådet må se nærmere på.

Vi er usikre på hvor håndterlig dette blir dersom de fleste menigheter foreslår en kandidat (110 menigheter i Agder og Telemark). Man kan vel forvente at den enkelte menighet stemmer på sin kandidat.

Den tidligere modellen med prostivise ordninger løste utfordringen med mange kandidater og like stemmetall, men var i liten grad kjønnsbalansert. Dersom det kommer inn mange forslag til kandidater fra menighetene, slik det foreslås, kan man kanskje forvente at det vil være mulig å sette sammen en komite med minst 40 prosent fra hvert kjønn.

2. Mulighet for å supplere lister og kandidater ved valg til menighetsråd

- Hvilke alternativ ønsker du/dere?

Vi støtter alternativ 4: Åpne opp for supplerende nominasjon uansett og en utsatt frist for innlevering av lister fra andre grupper.

- Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Det var kun etablert alternative lister i to menigheter under menighetsrådsvalget i 2019. Det har derfor ikke stor erfaring med forholdstallsvalg på menighetsnivå. Likevel mener Agder og Telemark bispedømmeråd at de som ønsker å stille lister, bør ha anledning til det. Vi ser det også som en styrke at nominasjonskomiteens listeforslag skal kunne suppleres ved for få forslag eller der kandidater ikke har mange nok støttespillere til å etablere sin egen liste. Det vil styrke kirkedemokratiets mangfold.

3. Kommunikasjon om lister og kandidater

- Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 2.

- Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Alternativ 2 ivaretar velgernes behov for å få vite noe om kandidatenes ståsted i det kirkepolitiske landskapet. Bispedømmekontorene kunne ved valget i 2019 kun presentere leksikalske opplysninger om kandidatene (CV), uten at kandidatens meninger kom frem. Dersom velgere skulle få vite mer om kandidatenes ståsted, måtte vedkommende søke seg/klikke seg videre til de ulike listenes egenpresentasjoner.

I samme presentasjon for hver av de ulike listene bør det linkes til listenes respektive nettsted, slik at velgerne enkelt kan finne den informasjonen de ønsker om de ulike listene.

Når det gjelder spørsmålet til kandidatene støtter vi et likelydende spørsmål til alle kandidater i bispedømmets presentasjon. Velgerne vil gis et grunnlag for å foreta seg et valg.

I de tilfeller hvor nominasjonskomiteens liste stiller valg, vil denne måten å rigge kommunikasjonen av valget på – gi alle mulighet til å vise seg frem for velgerne. Forslaget sikrer likebehandling av listene – og kandidatene.

4. Tid og sted for valg

Likt med forslag fra administrasjonen.

5. Personvalgregler

Likt med forslag fra administrasjonen.

6. Forhåndsstemming

Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 3: Fastsette felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming. Dette vil da være et minimumskrav, valgstyrene kan organisere mer forhåndsstemming enn dette.

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Det bør være noen overordnede felles tidspunkt som kommuniseres likt ut i alle bispedømmer og i alle sokn. På den måte gjør vi kirkevalget tilgjengelig for alle – og sikrer at informasjon som gis gjelder alle. Det vil være uheldig om kommunikasjonen fra et sokn på når forhåndsstemmingen skjer ikke når ut til alle velgere. Ressurser til å drive kommunikasjonsarbeid er allerede knapt i bispedømmene og i soknene, og det vil være en ekstra belastning i valgperioder, som med verste konsekvens kan svekke kirkedemokratiet.

Erfaringer fra tidligere års kirkevalg har pekt på at det har vært for dårlig informasjon om forhåndsstemming.

Forslag til endring fremmet av Kathrine Tallaksen Skjerdal:

Endringsforslag til høringsuttalelse om kirkevalg – overordnede problemstillinger

Hvilken modell ønsker dere?

Ingen av dem. Vi har et nytt forslag til modell. Denne beskrives under neste høringsspørsmål.

Har dere merknader til spørsmålet om modellvalg?

Dagens ordning («Modell A») har noen klare svakheter. Disse beskrives i høringsdokumentet.

Vi ønsker imidlertid ikke at kirkevalget skal være et rent listevalg, slik «Modell B» legger opp til, av følgende grunner:

1. Det prinsipielle: Å være kirke er noe annet enn å drive politikk. I kirka er vi grunnleggende sett på samme lag, selv om vi har ulike meninger. Partipolitikken logikk er maktkamp. Når den ene vinner, taper den andre. I kirka, derimot, er vi lemmer på den samme kroppen. Hvis ett lem lider, lider hele kirkekroppen. Dermed er vi kalt til å samarbeide og bli vinnere sammen.

2. Vern om nyansene: Vi lever i en verden med sterke polariseringstendenser. Polarisering tilslører nyanser, og reduserer kompliserte saksforhold til høylydte slagord. Vi er redde for at rene listevalg vil bidra til å sementere de polariseringstendensene som allerede finnes i kirka. En polarisert debatt matcher hverdagen i kirkas valgte organer dårlig: De valgte organene i kirka behandler mange ulike saker. Skillelinjene i synspunkter varierer fra sak til sak, langs mange ulike akser. En valgordning bygd på prinsippet om personvalg vil tydeligere få frem de gode nyansene: Den enkelte kandidat er et helt menneske med meninger om en rekke ting, med mange ulike gruppetilhørigheter, og med sin unike livserfaring og kompetanse.

3. Det praktiske: Ulike lister («nomineringsgrupper») er et ganske nytt fenomen i det norske kirkelandskapet. Det finnes selvsagt en mengde organisasjoner og grupperinger, men få har karakter av «partier», så vi har langt fra en ferdig oppbygd partiflora. En overgang til rene listevalg vil innebære at alle som ønsker å stille til valg til bispedømmeråd/kirkemøte, må bruke ressurser på å bygge opp en «partiorganisasjon». Det er grunn til å stille spørsmål ved om dette er rett bruk av tid og penger.

4. Det omdømmemessige: Alt i kirka vår, inkludert valgordning, bør gjenspeile kirkas «grunnverdier» - kjærlighet til venn og fiende, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, tålsomhet, ydmykhet og selvbeherskelse (Gal 5,22), og vi kan legge til: Vilje til å søke sannheten, løfte hverandre og ta alt i beste mening. Hvis vi ønsker at flere skal kjenne seg tiltrukket av kirkas fellesskap og ønske å bli en del av det, bør strategien være å handle og tale slik at folk sier «se, hvor de elsker hverandre», ikke «se, hvor de krangler». Vår antagelse er at rene listevalg, mer enn personvalg, vil bidra til å gi en oppkjøring til kirkevalgene som har litt for mange likhetstrekk med regulær valgkamp slik vi kjenner den fra politikken. Slik valgkamp er ikke alltid preget av verdiene over.

Finnes det så en tredje vei? Ja, vårt forslag er som følger:

De som ønsker å stemme ved kirkevalget, digitalt eller ved personlig oppmøte, presenteres for alle de valgbare kandidatene samlet «på ett brett» for å markere at dette grunnleggende sett er et valg mellom ulike personer. Kandidatene kan gjerne presenteres i alfabetisk rekkefølge.

Noen kandidater vil være nominert av en nomineringsgruppe. Disse merkes tydelig med «Nominert av...» og så nomineringsgruppens logo og/eller navn. Det fastsettes et maksantall for hvor mange kandidater hver nomineringsgruppe kan nominere, for eksempel 15.

Noen kandidater vil være foreslått av menighetsrådene og nominert av nominasjonsmøter på prostinivå. Disse merkes tydelig med «Nominert fra X prosti.» Vi anbefaler prostivise nominasjonsmøter før hvert kirkevalg, med én representant fra hvert av prostiets menighetsråd. Disse møtene nominerer 2-4 kandidater blant de kandidatene som menighetsrådene har foreslått. Antall prostier per bispedømme varierer mellom tre og 11. Det regelfestes hvor mange kandidater som skal nomineres fra hvert prosti i det enkelte bispedømme. Ved at nominasjonen skjer på prostinivå, er det lettere å sikre kjønnsbalansen uten bruk av valgkomité/nominasjonskomité i det enkelte bispedømmet. I Oslo bispedømme får Døveprostiet mandat til å nominere kandidater på linje med de øvrige prostiene. (Samisk representasjon?)

Hver kandidat gis en grundig presentasjon som gir velgeren tilstrekkelig informasjon for å kunne foreta et informert valg. Denne presentasjonen bør blant annet inneholde alder, bosted, en forenklet CV og en selvpresentasjon hvor kandidaten beskriver sin bakgrunn, sine hjertesaker, sine synspunkter og sin motivasjon for å stille til valg. Det bør utarbeides en mal for disse presentasjonene for å sikre at de blir sammenliknbare i lengde og innhold. I den digitale presentasjonen av de kandidatene som er nominert av en nomineringsgruppe, inkluderes en lenke til nomineringsgruppens program og/eller nettside. I papirutgaven av kandidatpresentasjonen inkluderes nomineringsgruppens programmer, og henvisning til nettsiden deres.

Alternativt forslag til Kai Steffen Østensens endringsforslag under pkt 3 – Kommunikasjon om lister og kandidater fremmet av Terje Damman:

Alternativ 3

På prinsipielt grunnlag må det være de enkelte nomineringsgrupper/lister sitt ansvar å synliggjøre egne kirkepolitiske standpunkter overfor kirkevelgerne. Alternativ 1 kan også fungere tilfredsstillende og dette anbefales sekundært.

Kai Steffen Østensen fremmet et tillegg i sitt forslag under pkt 1 siste setning:

Til modell B bør det også vurderes om man kan organisere ordningen slik at det ikke kan bli et valg kun med ett parti. Vurderingen må legges frem for Kirkemøte 2021.

Votering

Det ble votert over hvert punkt i høringen.

Pkt. 1:

Det ble først votert over Kathrine Tallaksen Skjerdal sitt forslag. Dette falt med 2 mot 7 stemmer.

Det ble deretter votert over stiftsdirektørens forslag (Alt A) satt opp mot forslag fremsatt av Kai Steffen Østensen (Alt B). Stiftsdirektørens forslag ble vedtatt med 5 stemmer mot 4 stemmer for forslag fremsatt av Kai Steffen Østensen.

Pkt 2: Ved votering ble stiftsdirektørens forslag til vedtak vedtatt med 5 stemmer mot forslag fremsatt av Kai Steffen Østensen som fikk 4 stemmer.

Pkt 3. Ved votering ble forslag fremsatt av Kai Steffen Østensen vedtatt med 8 stemmer mot stiftsdirektørens forslag som fikk 1 stemme

Pkt 4: Enstemmig vedtatt i tråd med stiftsdirektørens forslag til vedtak

Pkt 5: Stiftsdirektørens forslag til vedtak ble vedtatt med 8 mot 1 stemme.

Pkt 6: Ved votering ble stiftsdirektørens forslag til vedtak vedtatt med 5 stemmer mot forslag fremsatt av Kai Steffen Østensen som fikk 4 stemmer

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd vedtar forslaget til svar på høringspunktene slik det fremkommer av saksfremlegget, og med de endringer som følger av punktvis votering i møtet.

83/20 Høring - helhetlig menighetsplan

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	83/20

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd vedtar vedlagte forslag til svar på høring angående helhetlig menighetsplan.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Stein Reinertsen fremmet følgende endringsforslag til høringen:

1. I et framtidig planarbeid og rapportering, bør man sørge for at sentrale deler av menighetsarbeidet, som ungdomsarbeid, undervisningskvelder, bibelgruppe, bønnearbeid m.m blir en naturlig del av planarbeid og rapportering.
2. Når det gjelder religionsdialogen, mener rådet at det er et viktig arbeid, men at den normalt skjer i regi av andre i Den norske kirke enn den lokale menighet, f.eks. dialogsentere og STL/FTL. Fordi det er et område som de fleste MR har lite å rapportere på, er det ikke naturlig å ha som et eget punkt i planen for menighetsrådet.

Votering

Ved votering ble stiftsdirektørens forslag med de endringer som ble fremsatt av Stein Reinertsen enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd vedtar vedlagte forslag til svar på høring angående helhetlig menighetsplan med følgende endringer.

1. I et framtidig planarbeid og rapportering, bør man sørge for at sentrale deler av menighetsarbeidet, som ungdomsarbeid, undervisningskvelder, bibelgruppe, bønnearbeid m.m blir en naturlig del av planarbeid og rapportering.
2. Når det gjelder religionsdialogen, mener rådet at det er et viktig arbeid, men at den normalt skjer i regi av andre i Den norske kirke enn den lokale menighet, f.eks. dialogsentere og STL/FTL. Fordi det er et område som de fleste MR har lite å rapportere på, er det ikke naturlig å ha som et eget punkt i planen for menighetsrådet.

84/20 Høring - endringer i kirkeordningen og enkelte andre regler

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	84/20

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter forslag til endringene i kirkeordningen som foreslått i høringsnotat fra Kirkerådet datert 24.09.20.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:**Møtebehandling****Votering**

Enstemmig i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter forslag til endringene i kirkeordningen som foreslått i høringsnotat fra Kirkerådet datert 24.09.20.

85/20 Høring - regelverk langtidsutleie av kirker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	85/20

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg til det fremlagte forslaget til endring av kirkeordningens §20 vedrørende langtidsutleie av kirker.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:**Møtebehandling**

Votering

Enstemmig i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg til det fremlagte forslaget til endring av kirkeordningens §20 vedrørende langtidsutleie av kirker.

86/20 Gjennomføring av bispedømmerådsmøter, herunder praksis med saksordfører og eventuell videreføring AU

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	86/20

Forslag til vedtak

1. Ordningen med saksordfører for saker til behandling i bispedømmerådet avvikles.
2. Bispedømmerådet konstaterer at AU som ble opprettet i forbindelse med koronasituasjonen kun har vært benyttet ved ett tilfelle. I og med at situasjonen knyttet til korona fortsatt er usikker opprettholdes ordningen med AU som en beredskapsløsning i tråd med intensjonen i sak 40/20.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Odin Adelsten Aunan Bohmann fremmet følgende endringsforslag til pkt 1 i vedtaket:

Ordningen med saksordfører for saker til behandling fortsetter. Saksordfører får ansvar for å presentere saksfremlegget på en objektiv måte for bispedømmerådet. Leder og stiftsdirektør vurderer behov for omfang av saksordførerskap og tildeling av saksordførerskap blant bispedømmerådets medlemmer.

Votering

Pkt 1: Ved votering ble forslag til vedtak fremmet av Odin Adelsten Aunan Bohmann vedtatt med 7 stemmer mot stiftsdirektørens forslag som fikk 2 stemmer.

Pkt 2: Enstemmig vedtatt i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

1. Ordningen med saksordfører for saker til behandling fortsetter. Saksordfører får ansvar for å presentere saksfremlegget på en objektiv måte for bispedømmerådet. Leder og stiftsdirektør vurderer behov for omfang av saksordførerskap og tildeling av saksordførerskap blant bispedømmerådets medlemmer.
2. Bispedømmerådet konstaterer at AU som ble opprettet i forbindelse med koronasituasjonen kun har vært benyttet ved ett tilfelle. I og med at situasjonen knyttet til korona fortsatt er usikker opprettholdes ordningen med AU som en beredskapsløsning i tråd med intensjonen i sak 40/20.

87/20 Eventuelt 03.11.20

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	87/20

Forslag til vedtak

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

Kai Steffen Østensen ønsker at rådet blir orientert om LHBT-rapporten fra Kirkerådet Ungdomsdemokrati og regelverk. Hvordan skal bispedømmerådet følge opp?

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Sakene tas til orientering

Orienteringssaker**88/20 Referatsaker 03.11.20**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	88/20

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:**Møtebehandling**

1. Agder og Telemark ungdomsrådsmøte 12-13. september
2. Oppfølging av utviklingssamtalene våren 2020
3. Kirkens ungdomsprosjekt Kristiansand – innvilget søknad om sentrale diakonimidler

Votering

Enstemmig i tråd med forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Sakene tas til orientering

89/20 Orienteringssaker 03.11.20

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	03.11.2020	89/20

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 03.11.2020:

Møtebehandling

- Orientering fra biskopen
  - Kirkemøtet
  - Biskop og stiftsdirektør har besøkt alle prostiene og møtt stab og menighetsråd
Imponert over alt menighetene har fått til i denne koronatiden.
  - 6 prestevigslinger i år, 2 diakoner, 1 kontor
  - 9 studenter i stiftspraksis til neste år. 3 via dette kontoret.
  - Bispemøtet etterkant av Kirkemøtet.
  - Visitat i Langesund denne uka

2. Orientering fra bispedømmerådets medlemmer

Per Gunnar Pedersen:

- Utrolig fin opplevelse hvordan biskop og stiftsdirektør tar seg tid til å komme ut for å høre på oss i menighetene.

Kai Steffen Østensen:

- Brukt mye tid på dirigentskapet ifmb Kirkemøtet
- Opplæringsmal ang LHBT
- Rystende LHBT rapport

Odin Adelsten Aunan Bohmann:

- Flott å være med under innsettelsen av Stian Holtskog i Nenset.kirke
- Opplever pågang angående ny kirkeordning

3. Orientering fra stiftsdirektøren

- Ansatt ny kirkefagsjef, Trine H. Syvertsen. Starter 1. februar 2021.
- Lars Ivar Bratsberg og Dag Kvarstein ute i prestep praksis for tiden..

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Sakene tas til orientering

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	20/04598-2	

Saksordfører: Terje Damman

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
95/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Budsjett 2021

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2021 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene .docx

Budsjettrammer 2021 - vedlegg.pdf

250 - Budsjettnotat 2021

Prinsipper for bruk av vikarer i ATBR pr 190215

Saksorientering

1. Generelle forutsetninger

Forslag til foreløpig budsjett bygger på rammen for foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene 2021 – jfr. brev fra Kirkerådet av 3. november 2020.

Tildeling til Agder og Telemark bispedømmeråd er kr 171.259.000 – fordelt som følger;

- kr 124.294.000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 46.965 000 budsjettgruppe 2 – tilskudd, herunder kr 689 000 som gjelder OVF-tilskudd

Årets tildeling til bispedømmene er lønns- og prisjustert med 2,68 %.

Det er i rammen inkludert 100 % effekt av den nye fordelingsmodellen for menighetspresttjenesten (-kr. 898.000.-).

Statsbudsjettet er ikke vedtatt, og det kan komme kutt på kirkebudsjettet ved statsbudsjettets behandling i Stortinget i desember. Endelig tildeling kan bli lavere, og det kan bli nødvendig å justere budsjettet

Budsjettforslaget for 2021 tar utgangspunkt i budsjett for 2020, og saksfremlegget begrenses derfor til å kommentere hovedsummene, samt vesentlige endringer i forhold til foregående år.

Budsjettforslaget er i tråd med avtaleverket drøftet med de tillitsvalgte i regionalt kontaktmøte 24.11.20.

Selve tallbudsjettet fremkommer i vedlagt budsjettnotat fra FØ. Her er også flere av de sentrale forutsetningene listet og forklart. Dette er derfor ikke gjentatt i saksfremlegget.

2. Driftsbudsjett, inkludert både kirkelig administrasjon og presteskap.

Driftsbudsjettet tar utgangspunkt i budsjettet for 2020. Nedenfor presiseres endringer som er av betydning og justert i forhold til forrige års budsjett. Punktene nedenfor er innarbeidet i tallbudsjettet.

Giverprosjektet

I sak 71/19 vedtok bispedømmerrådet å videreføre prosjektet «Økte gaveinntekter» ut 2020. Dette prosjektet avsluttes derfor ved nyttår. Sluttrapport til bispedømmerrådet vil bli forelagt bispedømmerrådet i egen sak på nyåret. Rådgivning overfor menigheter ang. givertjeneste vil heretter inngå som del av den generelle rådgivningen fra bispedømmekontoret. Kirkerådet har for øvrig sagt at de er interessert i fortsatt å kjøpe kompetanse på dette feltet tilsvarende 50% for første halvår også i 2021. Stillingshjæmmel knyttet til prosjektet er kuttet fra budsjettet fra 01.01.21. Finansieringen av denne var for 2020 satt sammen av kr. 150.000 fra OVF midlene, 50% refusjon fra kirkerådet og resten finansiert over det ordinære driftsbudsjettet (ca. kr. 300.000.-). Sluttrapport vil komme til behandling i bispedømmerrådet etter nyttår.

SMM

Samarbeid Menighet og Misjon (SMM) var tidligere finansiert som et samarbeid om en stillingsressurs på 80%. Bispedømmerrådet dekket 40% (via ordinær drift og OVF-tilskudd) og de samarbeidende misjonsorganisasjoner 60%. I forbindelse med koronasituasjonen ble ikke tilskudd fra organisasjonene utbetalt i 2020. Det synes også som at tilskudd heller ikke blir videreført i 2021. Inntektssiden i budsjettet er redusert med ca. kr. 460.000.- i forhold til dette. Det er som tidligere år lagt til grunn tildeling av kr. 200.000.- i tilskuddsmidler fra OVF til stillingen. Det kan bli aktuelt å tillegge stillingen også andre oppgaver.

Gravferdsforvaltning

Ansvar for den del av gravferdsforvaltningen som tidligere lå til bispedømmerrådet er fra 2021 flyttet til Fylkesmannen. Dette betyr at Agder og Telemark bispedømmerråd mister refusjon som normalt har ligget i størrelsesorden ca. kr. 200.000.- pr år.

Studentprestetjenesten ved Universitetet i Sørøst Norge (USN)

Det er i dag en studentprest ved USN. Denne betjener både lokasjoner i Agder og Telemark bispedømme, og Tunsberg bispedømme. Stillingen er et spleiselag hvor vårt bispedømme betaler 20%, Tunsberg 30% og universitetet 50%. Som orientert om i bispedømmerådsmøtet 03.11 har det fra universitetets side vært et ønske om å øke studentprestetjenesten til 2 prester. Universitetet har sagt seg villig til å bidra med 50% også til denne stillingen, gitt at kirken stiller opp med tilsvarende. Det er i budsjettforslaget lagt inn en økning med 30% stillingsressurs fra 2. halvår 2021. Tanken er da at Agder og Telemark bispedømme tar ansvar for en av stillingene 50/50 med universitetet, mens Tunsberg tar ansvar for den andre stillingen. Det forutsettes da at ny studentprest ved USN har base ved en av campusene i Telemark (Bø), og med lokal prost der som nærmeste overordnede. Økningen av studentprestetjenesten er lagt inn på tross for at budsjettet ellers er preget av nedjustering. Dette fordi det ansees som så viktig å møte initiativet fra USN når de legger midler på bordet. Strategisk mener stiftsdirektør at det da er viktig at kirken stiller opp. Kostnad er lagt inn med halvårsvirkning i 2021 (kr. 100.000.-). Helårseffekt fra 2022.

Ny fordelingsnøkkel menighetsprestetjeneste

Kirkemøtet vedtok i 2019 en ny budsjettfordelingsnøkkel for menighetsprestetjenesten. Konsekvensene av denne nøkkelen ble vedtatt innfasert over to år med halvårsvirkning i 2020, og full årsvirkning fra 2021. For Agder og Telemark bispedømme utgjør en ytterligere reduksjon i midlene til prestetjeneste på kr. 898.000.- fra 2021., det gir samlet sett et kutt på ca. 1,8 mill de to siste årene sammenliknet med budsjettet for 2019. For 2021 er kuttet dekket ved budsjettert bruk av mindreforbruk på kr 2020 på kr. 900.000.- Tanken er å fase ut ett årsverk i 2022 for å reelt sett effektuere kuttet da.

Innsparing ved vakanse/vikarbruk

Tidligere år har det vært budsjettert med både sykepengerefusjon og vikarkostnader i budsjettet. Fra og med budsjett 2020 ble ikke disse postene budsjettert eksplisitt.

Budsjettmessig forutsetning om at forholdet sykepengerefusjon/vikarbruk fortsatt skal gi en positiv netto er like fullt videreført. Nå er dette gjort ved å legge inn forutsetning om en generell netto innsparing på kr. 1,3 mill. på lønn gjennom året. Dette er på nivå med tallene fra 2019, og noe lavere enn i 2020. Det er vår vurdering at slik innsparing gjennom året er gjennomførbar. Dette forutsetter at tidligere vedtatte prinsipper ang vikarbruk videreføres.

Årsverk

Antall ansatte årsverk i er 147,63 medregnet stillinger med hel eller delvis lønnsrefusjon fra andre. 15,43 av årsverkene er knyttet til administrasjonen (inkl. biskop).

4. Fordeling av tilskudd

I budsjettforslaget er rammen for tildelte OVF-midler for 2021 satt til kr 689.000, hvilket er samme krone-beløp som i 2020. Fordeling av midlene skjer i bispedømmerådet i egen sak 1. kvartal 2021.

Tildeling til trosopplæringsmidler utgjør for 2021 kr. 30.375.000.-

Tildeling til diakoni, undervisning og kirkemusikk utgjør kr 15.901.000, inkludert videreføring av de nye diakonstillingene som kom i 2019 og 2020.

5. Godtgjørelse

Det er lagt til grunn videreføring av dagens satser for møtegodtgjørelse i bispedømmerådet.

6. Oppsummering

Budsjettforslaget for 2021 fremkommer av vedlagte notat (vedlegg250 - Budsjettnotat 2021) datert 19.11.20 utarbeidet av FØ. Som for 2020 skiller ikke oppsettet mellom budsjett for presteskap og administrasjon. Dette er samlet i ett driftsbudsjett. De tekniske forutsetningene er ytterligere beskrevet i notatet fra FØ, og konkrete endringer nærmere beskrevet i denne saksfremstilling.

Prosjektstilling knyttet til givertjeneste er kuttet i tråd med vedtak i bdr sak 71/19.

Det er for øvrig lagt inn en generell innsparing på lønn presteskap på totalt kr. 1.300.000.-

Fremlagt budsjettforslag er i balanse basert på premissene skissert i saken.

Forslag til vedtak

- 1) Fremlagte forslag til budsjett vedtas med en netto driftsramme på kr. 171.259.000.-
- 2) Tilskuddsmidler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk videreføres i tråd med tidligere avtaler, vedtak og retningslinjer.
- 3) Tilskuddsmidler fra OVF tildelingen fordeles i egen sak som legges fram for bispedømmerådet på nyåret 2021.
- 4) Tidligere vedtatte «Prinsipper for bruk av vikarer i Agder og Telemark bispedømmeråd», av 19.02.2015, videreføres i 2021.

- 5) Møtehonorerar til bispedømmerådets medlemmer videreføres. Satsene er kr. 1000.- pr. møte for ordinært medlem, og kr. 2000.- pr møte for leder. I tillegg godtgjøres bispedømmerådets leder med kr. 3000.- pr. mnd.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 03.11.2020

Vår ref: 20/04616-1

Deres ref:

Statsbudsjettet 2021 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene

Vi vil i dette brev informere bispedømmene om kjente budsjettfaktorer slik at rådene kan starte budsjetteringen for 2021. Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget innen 15. desember og tildelingsbrevet fra Kirkerådet vil foreligge i januar.

I statsbudsjettet for 2021 foreslår Barne- og familiedepartementet (BDF) et rammetilskudd til Den norske kirke på kr 2 257 153 000. Dette er en økning på kr 58 900 000 eller 2,68% i forhold til 2020.

Som for 2020 inngår det i rammetilskuddet tilskudd til kirkevalg med en fjerdedel av antatt samlet tilskudd til kirkevalg 2023.

I tillegg er det i særskilt bevilgning fra Justisdepartementet gitt et tilskudd på kr 5 600 000 til drift av Svalbard kirke.

Midler fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) forventes å utgjøre kr 42 mill slik som for år 2020.

FORELØPIG FORDELING AV MIDLER

Kirkemøtet har i KM 16/20 vedtatt endringer i budsjettreglementet og tilskuddet fordeles nå til nye budsjettgrupper:

- Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift
- Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd
- Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Rammen for budsjettgruppe 1 fastsettes etter at man har trukket ut tilskudd under gruppe 2 og 3.

Øvrige inntekter består av Ovf-tilskudd samt tilskudd til Svalbard kirke. Disse inntektene foreslås fordelt som tidligere.

Samlet utgjør inntektene kr 2 304 753 000 som foreløpig blir fordelt slik:

ÅR 2021	TILSKUDD	FORDELT
I Statsbudsjett, foreløpig	2 257 153	
II Ovf kirkelig aktivitet	25 500	
III Ovf tilskudd IKT	16 500	
IV Svalbard kirke, fra Justisdept	5 600	
1 Budsjettgruppe 1 Dnk - drift		1 725 724
2 Budsjettgruppe 2 Dnk - tilskudd		536 296
3 Budsjettgruppe 3 - tilskudd andre		42 733
Total tildeling	2 304 753	2 304 753

Budsjettgruppe 1 omfatter midler til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og tildeles kr 1 725,7 mill.

BUDSJETTGRUPPE 1 Dnk - DRIFT

Det er flere usikkerhetsfaktorer for budsjett 2021, men tabellvedlegget viser foreløpig tildeling pr bispedømme.

Bispedømmerådene kan legge til grunn i sine budsjetter en økt tildeling på 2,68%.

Den nye fordelingsmodellen for menighetsprestetjenesten ble som kjent innført med 50% virkning fra 2020. Modellen gir ingen resultateffekt på totalnivå, men gir en omrokering av midler mellom bispedømmene. Fjorårets 50%-effekt er inkludert i rammetilskuddet, mens endringseffekten for 2021 fremgår av egen linje i tabellen. Noen av grunntallene i modellen er ikke avklart og det kan komme justeringer i tildelingsbrevet.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark får fra 2021 overført oppgaver fra bispedømmene knyttet til «sentrale tiltak for gravplasser». Tidligere tilskudd på kr 4 mill for bispedømmerådenes oppgaver innen gravplassforvaltningen er derfor borte, og bispedømmerådene kan dermed heller ikke lenger påregne å få dekket sine kostnader til gravplassforvaltning.

Omfordelingen mellom bispedømmer knyttet til nye bispedømmegrenser fra 2020 er videreført i 2021 og ligger i rammetilskuddet.

Det er i fordelingen foreløpig ikke hensyntatt lønnsdekning av Olavsstipendet.

Tillegg og fratrukk som i tidligere tabellvedlegg fremkom under overskriften «annet» er nå inkludert i rammetilskuddet.

BUDSJETTGRUPPE 2 Dnk - TILSKUDD

Midlene til domkirkene, trosopplæring, diakoni, undervisning, kirkemusikk mv er prisjustert med 2,68% sammenlignet med tildelingene i 2020. Den diakonale satsingen er i 2021 videreført med de ekstramidler som ble tildelt i 2019 og 2020. Med prisjustering utgjør denne satsingen kr 26,6 mill.

Omfordelingen mellom bispedømmer knyttet til nye bispedømmegrenser fra 2020 er videreført i 2021 også for tilskuddsgruppen.

BUDSJETTGRUPPE 2	ÅR 2021
Oslo og Nidaros domkirker	5 572
Trosopplæring	336 660
Diakoni, undervisning og kirkemusikk mv	151 993
Sum før satsing diakoni	494 225
Satsing diakoni, jfr. KR sak	26 571
Ovf-tilskudd til fordeling BDR og KR	15 500
Sum budsjettgruppe 2	536 296

Basert på ovenstående viser vedlagte tabell fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet.

Med vennlig hilsen

Øyvind Berntsen
økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Budsjetttrammer 2021 - vedlegg

Kopi til:
KR - Avdeling for forvaltning, Jan Rune Fagermoen   Postboks 799 Sentrum   0106 OSLO

Mottakere:
Stiftsdirektørene ved
bispedømmekontorene
Alle bispedømmekontor

Vedlegg til tildelingsbrev for 2021 (a jour pr 261020)

Økning 2021: 2,678186 %

Beløp i hele 1000 kr

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	120 - Kirkerådet	130 - Bispedømmet	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjergvin	280 - Møre	290 - Nidros	300 - Ser-Hålogaland	310 - Nord-Hålogaland	311 - Svalbard Kirke	Total	Forklaring til endringer i 1. korrigerte tildelingsbrev
Inntekter																		
I Statsbudsjett post 70	2 257 153																	
II Ovf kirkelig aktivitet	25 500																	
III Ovf tilskudd BCR	16 500																	
IV Svalbard kirke fra Justisdep.	5 500																	
Sum inntekter	2 304 753																	
Budsjettgruppe 1: Den norske kirke - drift																		
I Rammetilskudd																		
I Rammetilskudd - justering pga menighetsprestijøenesten 2021			88 846	7 475	157 218	130 214	113 214	107 853	125 078	103 026	154 553	77 621	121 008	84 450	89 727		1 360 204	
I Rettsutskrivning (inkl. pensjon)	105 268				-2 567	1 692	-244	454	-898	2 089	1 059	484	-748	-1 305	-26		105 268	Justert til full effekt i 2021
II Ovf/finansiering BCR (rettsutskrivning)	16 500																16 500	FØ i 2020 = 16 000 + Ankv i 2020 = 3 422
I Rettsutskrivninger til pensjon	214 610																214 610	
I Kirketilleg	-23 463																-23 463	
IV Svalbard kirke fra Justisdep.					112	112	147	114	114	112	115	109	215	121	247	5 600	5 600	
I Avskrivninger for anleggsmidler anskaffet før 01.01.2017	-1 518																-1 518	
Sum budsjettgruppe 1	328 323	88 846	7 475		154 764	132 018	113 117	108 421	124 284	105 227	155 727	78 224	120 474	83 265	89 948	5 600	1 725 724	
Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd																		
I Trossoppløring			7 431	-	33 696	42 172	25 903	29 231	30 375	34 133	44 148	20 360	31 536	18 091	18 583		336 660	
I Oslo og Nidaros domkirker			-	-	2 229	-	-	-	-	-	3 343	-	-	-	-		5 572	
I Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.			3 232	-	14 477	15 605	11 712	10 284	13 714	14 690	17 072	10 907	15 515	15 751	12 974		158 989	
I Satsning Diakoni 2015 og 2020 (jf. Sak KR 68/19)	1 540		-	-	3 785	3 100	2 011	2 717	2 187	2 182	2 909	1 359	2 156	1 313	1 312		26 571	
II Ovf-tilskudd til fordeling BCR	0	8355	0	576	696	783	638	689	557	875	502	723	532	573,81			15 500	
Sum budsjettgruppe 2	1 540	19 018			54 762	61 573	40 469	42 871	46 966	51 562	65 005	33 128	50 273	85 687	33 443		536 296	
Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre																		
I Døvekirken	12 360																	12 360
I Krisens arbeid blant barn	373																	373
I Institutt for kirke-, religions- og livsvindforskning (KIFO)	7 244																	7 244
I Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	4 435																	4 435
I Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)	1 793																	1 793
I KUN	6 528																	6 528
II Ovf-tilskudd til akademiske kontingenter mm	10 000																	10 000
Sum budsjettgruppe 3	42 733																	42 733
Total tildeling ovenliggende tildelingsbrev for 2021	402 596	107 864	7 475		209 525	193 591	153 586	151 292	171 259	156 789	220 732	111 851	170 747	118 952	123 391	5 600	2 304 753	

NB: Beløp markert med gul farge pt ikke priorisert 2021 (hhh celle D1)

Budsjettnotat fra Felles økonomienhet (FØ)

250 – Agder og Telemark bispedømmeråd – Foreløpig budsjett 2021

Foreløpig budsjett 2021 (versjon pr. 19.11.2020) er utarbeidet av Felles økonomienhet i samarbeid med stiftsdirektør.

Tildeling 2021:

Forslag til foreløpig budsjett bygger på rammen for foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene 2021 – jfr. brev fra Kirkerådet av 3. november 2020.

Tildeling til Agder og Telemark bispedømmeråd er kr 171 259 000 – fordelt som følger;

- kr 124 294 000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 46 965 000 budsjettgruppe 2 – tilskudd, herunder kr 689 000 som gjelder OVF-tilskudd

Årets tildeling til bispedømmene er lønns- og prisjustert med 2,68 %.

Det er i rammen inkludert 100 % effekt av den nye fordelingsmodellen for menighetspresttjenesten. Noen av grunntallene i modellen er ikke avklart og det kan komme justeringer i endelig tildelingsbrev.

Statsbudsjettet er ikke vedtatt, og det kan komme kutt på kirkebudsjettet ved statsbudsjettets behandling i Stortinget i desember. FØ ber bispedømmerådet være forberedt på at endelig tildeling kan bli lavere, og at det kan bli nødvendig å justere budsjettet.

Disponible midler - Balansepost (konto 2050)

Agder og Telemark bispedømmeråd har et samlet merforbruk fra tidligere år på kr 5 000.

Det fordeler seg på:

Drift – gruppe 1	merforbruk	kr 26 000
Tilskudd – gruppe 2	mindreforbruk	kr 21 000

Det opparbeidede merforbruket står i balansen og er ikke disponert i budsjettet for 2020.

Regnskapet for 2020 vil gi et mindreforbruk. I budsjettet for 2021 er det lagt inn bruk av kr 900 000 av mindreforbruket fra 2020.

Budsjettekniske forutsetninger:

Felles økonomienhet har fastsatt noen budsjettekniske forutsetninger som er lagt til grunn i budsjettarbeidet for 2021, spesielt hva gjelder budsjettering av lønn og godtgjørelser.

- *Lønn til faste stillinger:*

Det er budsjettert med det antall årsverk bispedømmet har vedtatt, både for administrasjon og presteskaper.

For fast ansatte er det budsjettert med reell årslønn og stillingsprosent, med tillegg av feriepenge og arbeidsgiveravgift.

For vakante stillinger er det budsjettert med en fastsatt årslønn avhengig av stillingstype (prost,

sokneprest, kapellan/prostiprest, rådgiver), med tillegg av feriepenger og arbeidsgiveravgift. Dette gir budsjettmessig dekning for vikardekning i vakante stillinger.

- *Lønn til vikarer:*
Det er satt av noen midler til vikar i prostiene. Dette er vikarer som kommer i tillegg til full bemanning. Det er også budsjettert med 30 % frikjøp for leder av presteforeningen.
- *Stiftspraksis:*
Budsjetteres ikke. Forventes at kandidatene trer inn i tjenester hvor det er vakanse eller sykdom.
- *NAV-refusjoner:*
Det budsjetteres ikke med NAV-refusjoner (sykepenger og foreldrepenger). Arbeidsgiverperioden er 16 dager. Maks grense for NAV-refusjoner er 6G – for 2021 tilsvarer det ca. kr 608.000.

Når man mottar NAV-refusjoner gir det et handlingsrom for å dekke opp med vikar, evt. inndekning av merforbruk gjennom året.

- *Tilleggslønn presteskapet:*
Gjelder tilleggslønn som følger av prestenes arbeidstidsavtale (tillegg for arbeidstid på ettermiddag, kveld, helge- og høytidsdager).

Budsjettpostene er økt med kr 100 000 i forhold til 2020.

- *Beredskapsgodtgjørelse presteskapet:*
Gjelder godtgjørelser som følger av beredskapsavtalen for prestene, dvs. avtalt godtgjøring for vaktuke/-dager og for evt. utrykninger. Budsjettposten er holdt på samme nivå i 2021 som i 2020.
- *Gruppelivsforsikring:*
Kostnader til gruppelivsforsikring budsjetteres og regnskapsfører på rettssubjekt nivå fra 2020.
- *Telefonordning:*
Etter implementering av ny telefonordning med Telia i 2020, vil kostnadene for telefon belastes rettssubjektet.
- *OVF-boliger:*
Fra 2020 sender Opplysningsvesenets fond faktura til bispedømmerådene hver måned for de boliger som inngår i den nye boligordningen. De ansatte blir trukket for husleie. Når bolig evt. står ubrukt vil det medføre en merkostnad.
- *Lønnsoppgjøret 2020:*
Det forventes et tilnærmet nulloppgjør i lønnsforhandlingene for 2020, og det er ikke satt av noe til økte lønninger grunnet lønnsoppgjøret i 2020.
- *Lønnsoppgjør 2021:*
Årets tildeling til bispedømmene er lønns- og prisjustert på alle poster. Bispedømmerådene må av den grunn sette av midler til lønnsoppgjøret i budsjettet for 2021.

For Agder og Telemark er det satt av kr 3 900 000,- gjeldende for perioden mai til desember.

Budsjettering av lønn og godtgjørelse:

Forslag til foreløpig budsjett 2021 er basert på nevnte forutsetninger og etter dialog med stiftsdirektør og personalsjef. Det er blitt foretatt en gjennomgang av stillingshjemler/bemanning og vikarbehov utover full bemanning, samt erfaringstall/historikk/forventning når det gjelder tilleggslønn og beredskapsgodtgjørelser.

Følgende årsverk er budsjettert for Agder og Telemark bispedømme (inkl. stillinger som er finansiert eksternt):

Koststed	Budsjetterte årsverk
Bispedømmekontoret	15,43
Kristiansand domprosti	23,00
Lister prosti	19,90
Oltredal prosti	7,50
Vest-Nedenes prosti	8,60
Arendal prosti	16,00
Aust-Nedenes prosti	8,00
Bamble prosti	9,00
Skien prosti	21,20
Øvre Telemark prosti	19,00
TOTALT	147,63

Studentprest og fengselsprestene er inkludert i antall prester i prostiene.

Noen av stillingene blir helt/delvis finansiert av andre, og dette er budsjettert som forventet inntekt. For å få budsjettet i balanse, er det budsjettert med en innsparing i lønnskostnader i 2021 på kr 1 300 000.

I tillegg til stillingene i oversikten er det lagt inn i budsjettet en ny studentpreststilling i 30 % andre halvår 2021.

Budsjettering av drifts- og reisekostnader:

Når det gjelder drifts- og reisekostnader er forslag til foreløpig budsjett 2021 i hovedsak basert på en videreføring av budsjetterte aktiviteter fra 2020 (erfaringstall/historikk) og dialog med stiftsdirektør.

2020 har blitt et spesielt år grunnet koronapandemien, og regnskapstallene gir av den grunn lite reelt erfaringsgrunnlag. Det er derfor i større grad brukt 2019-tallene som grunnlag for våre vurderinger.

Etablerte aktiviteter som arbeidsveiledning (ABV), etter- og videreutdanning (REU), drift av ulike råd/utvalg, fagdager (for diakoner, kateketer, trosopplærere og kirkemusikere) og administrativ hjelp til prostene har budsjettmessig dekning på samme nivå som tidligere.

Budsjettgruppe 1 – Drift:

Det er foreløpig budsjettert med et innsparingskrav på lønn på kr 1 300 000 for Agder og Telemark bispedømmeråd. Det er også lagt inn bruk av kr 900 000 av balansen (mindreforbruk fra 2020).

Agder og Telemark bispedømmeråd

Budsjettforslag 2021 - gruppe 1 Drift

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Regnskap 10.2020	Budsjett 2021
30xx - Salgsinntekt avgiftspliktig (varer og tjenester)	0	0	0	0
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	-600 000	-500 000	-368 063	-250 000
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	-910 200	-1 039 000	-54 807	-20 000
3xxx - Andre inntekter	-745 800	-496 800	-1 123 110	-662 940
Sum inntekter	-2 256 000	-2 035 800	-1 545 980	-932 940
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. tillegg mm)	95 065 943	96 481 958	78 585 530	100 232 163
50xx - Diverse tillegg	4 012 177	3 133 333	2 920 373	3 215 433
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	1 544 687	1 658 558	2 287 943	604 673
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	1 116 161	638 655	523 286	355 625
540x - Arbeidsgiveravgift	13 703 105	13 689 170	11 124 111	14 125 962
542x - Innberetningspliktig pensjonskostnad	0	0	45 500	0
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv	-2 330 000	0	-2 715 063	0
5999 - Refusjon lønnskostnader	-2 650 000	-3 435 000	-1 319 968	-3 540 000
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	32 707	319 432	18 464	35 600
Sum Lønn og godtgjørelser	110 494 780	112 486 106	91 470 176	115 029 456
60xx - Avskrivninger	114 000	114 000	94 752	114 000
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	1 991 000	2 001 000	1 880 961	2 445 940
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	84 000	84 000	40 138	50 000
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	120 000	120 000	143 211	120 000
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr	0	0	6 939	0
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon og kjøp div. tjenester	0	0	5 115	0
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	1 381 000	1 085 000	863 670	840 500
6796 - Flytting	180 000	180 000	59 725	180 000
6797 - Annen bistand	1 460 000	1 336 000	880 000	1 336 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	526 000	484 000	296 121	384 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	2 231 000	1 524 000	456 733	1 480 000
69xx - Telefon, porto mv	110 000	54 000	15 449	10 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	8 197 000	6 982 000	4 742 814	6 960 440
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	4 404 516	4 334 000	2 214 042	4 099 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	0	0	1 500	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	15 000	15 000	148 475	15 000
77xx - Annen kostnad	325 704	146 694	2 105	23 044
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	4 745 220	4 495 694	2 366 122	4 137 044
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0	0	512	0
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	512	0
TOTALT	121 181 000	121 928 000	97 033 644	125 194 000

Budsjettgruppe 2 - Tilskudd:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Budsjett 2021 - gruppe 2 Tilskudd

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
4601 - Tilskudd trosopplæring	28 805 000	29 583 000	30 375 000
4602 - Tilskudd diakoni	5 989 500	6 151 000	7 238 000
4603 - Tilskudd undervisning	8 094 475	8 313 000	8 538 000
4604 - Tilskudd kirkemusikk	121 025	124 000	125 000
4630 - Tilskudd fra OVF	689 000	689 000	689 000
TOTALT	43 699 000	44 860 000	46 965 000

Tilskudd diakon inkluderer nye diakonimidler for 2019 og 2020. Det er ikke tilført nye midler for 2021.

Kvalitet på økonomirapporter:

Kvaliteten på fremtidige økonomirapporter avhenger av rett kontering av regnskapet. Minner om at budsjettansvarlige i Agder og Telemark er ansvarlig for at kontering på bilag følger budsjettet. Det er derfor ekstra viktig at den som godkjenner bilag kontrollerer at konteringen er riktig i henhold til det. Dette gjelder ved godkjenning av regninger både i Aditro og Xledger.

En konteringsveiledning vil bli utarbeidet for å lette dette arbeidet etter at budsjettet er vedtatt i bispedømmerådets møte i desember.

Videre budsjettarbeid:

Vedtatt foreløpig budsjett for 2021 fra Agder og Telemark bispedømmeråd vil bli sendt Aider for overføring til Xledger. FØ har frist for å sende vedtatt budsjett innen 20. desember. Vi ber om tilbakemeldinger snarest etter bispedømmerådsmøte 7. desember om eventuelle behov for endringer i budsjettet.

Felles økonomienhet, 19.11.2020

Åshild Stige

Prinsipper for bruk av vikarer i Agder og Telemark bispedømmeråd.

(vedlegg til sak om revidert budsjett 2015, bispedømmerådssak til behandling 19.febr. 2015)

For å sikre en trygg økonomistyring, er det nødvendig å holde en stram linje i bruk av vikarer.

Følgende prinsipper ligger til grunn for budsjett 2015, og videreføres inntil bispedømmerådet eventuelt gjør nytt vedtak:

1. *Ved vikartjeneste skal fortrinnsvis prostiprester og vikarprester benyttes.*
2. *Ved sykefravær utover arbeidsgiverperioden skal det tas inn vikar til enkelttjenester eller settes inn vikar i 100 %. Prostene har hovedansvaret for vikartjenesten i arbeidsgiverperioden og de første tre månedene. Vikartjeneste utover dette skal godkjennes av personalsjefen og biskopen.*
3. *Ved studiepermisjon skal det ikke tas inn vikar uten at dette er hjemlet ved særskilt vedtak i REU og at det finnes budsjettmessig dekning for dette.*
4. *Ved ledighet gis det 50 % vikardekning, med tillegg av dekning av enkelttjenester ved uoppsettelige tjenester, de 3 første månedene. Vikartjeneste utover 12mnd. skal kunngjøres. Vikartjeneste utover 12 mnd. skal tilsettes av bispedømmerådet.*
5. *Ved vikartjeneste dekkes reiseutgifter bare innenfor tjenstedistriktet/prostiet. Ved lengre vikariater kan personalsjefen godkjenne dekning av enkelte hjemreiser utenfor prostiet.*
6. *Etter ny vikaravtale kan det utbetales ekstra godtgjøring til prester i faste stillinger for vesentlig merarbeid innenfor eget tjenstedistrikt. Slik godtgjøring skal være i henhold til reglene i vikaravtalen og avtales med prosten på forhånd. Stedfortredertillegg betales kun ved konstituering i stillingen som følge av ledighet eller lengre sykefravær.*
7. *Utenlandsreiser skal godkjennes av stiftsdirektøren.*

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ivar Sandnes	714	20/04439-2	

Saksordfører: Turid T Håland

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
96/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Høringssvar - oppfølging av evalueringen av Samarbeid Menighet og Misjon

Vedlegg:

Forslag til høringssvar fra Agder og Telemark bispedømmeråd - oppfølging av evalueringen av Samarbeid Menighet og Misjon (SMM)
Høringsbrev oppfølging av evaluering av SMM

Saksorientering

SMM - Samarbeid Menighet og Misjon

SMM er et formelt samarbeid mellom Den norske kirke og i alt sju misjonsorganisasjoner som ble etablert i 1993. Disse organisasjonene er:

- Areopagos
- Den Norske Israelsmisjon
- Det Norske Misjonsselskap
- HimalPartner
- Misjonsalliansen
- Normisjon
- Stefanusalliansen

Formål og visjon

SMM ønsker å styrke kunnskap og engasjement om misjon i Den norske kirkes menigheter, fremme en oppdatert og relevant misjonsforståelse og arbeide for at misjon blir en integrert del av menighetenes tro og liv. Viktige nøkkelord her er respekt, gjensidighet og lokalt eierskap. SMM er organisert gjennom et sentralt råd (SMM-rådet) og regionale utvalg i bispedømmene. Drift og oppfølging besørges av misjonsrådgivere i bispedømmene og daglig leder sentralt.

Visjonen for SMM er:

*Sammen om Misjonerende Menigheter
hvor evangeliet frigjør mennesker
og utrunder dem til å dele troen
gjennom nærvær, handling og ord,
lokalt og globalt.*

*Slik lyset eksisterer ved å brenne,
slik eksisterer kirken ved å være misjonerende.*
Emil Brunner (tysk teolog)

SMM på landsbasis

Gjennom disse sju organisasjonene er Den norske kirkes menigheter med på å gjøre en livsviktig forskjell i mer enn 40 land over hele verden. Dette skjer konkret gjennom prosjektavtaler mellom den enkelte lokalmenighet og misjonsorganisasjonen. I overkant av 1000 (80 %) av Den norske kirkes menigheter har et globalt engasjement gjennom slike misjonsavtaler.

SMM i Agder og Telemark bispedømme

I Agder og Telemark har samtlige menigheter minst én misjonsavtale. Noen menigheter har flere avtaler med ulike organisasjoner. Pr i dag er det 133 misjonsavtaler i ATB fordelt på 115 menigheter. For 2019 var det totalt innsamlede beløp i Agder og Telemark bispedømme til SMM- organisasjonene kr. 3 200 000. Dette beløpet har vært svakt stigende de siste årene.

Vårt bispedømme var blant initiativtakerne til SMM aksjonen «Sammen som kirke i verden» tidligere i år. Rapport fra denne aksjonen ligger ved som referatsak i papirene til dette bispedømmerådsmøtet.

Evaluering

Etter oppdrag fra Kirkerådet avleverte VID vitenskapelige høgskole evalueringsrapporten «Møte, vokse, dele. Evaluering av Samarbeid menighet og misjon (SMM)» 29. januar 2020. Rapporten kan leses her: <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/smm/dokumenter/filer%202020/evalueringrapport%20smm%202020.pdf>

Evalueringen ble drøftet i SMM-rådet 25. august og 22. september 2020, og de foreløpige konklusjonene er: SMM-samarbeidet videreføres med de samme partnerne. SMM-rådet videreføres på nasjonalt nivå. Kirkerådet/Mellomkirkelig råd viderefører koordineringen av det faglige samarbeid. Det foreslås en ny finansieringsmodell. De regionale utvalgene erstattes av annet samarbeid i de bispedømmer hvor utvalgene ikke har fungert tilfredsstillende. Kirken styrker misjonsarbeidets synlighet i planer og rapporter på alle plan. SMMs grunnlagsdokument og vedtekter revideres.

Det er særlig punktet om finansiering av misjonsrådgiverstillingene og stillingen som daglig leder som har vært drøftet i SMM-rådet. Den nye finansieringsmodellen vil medføre at bispedømmene overtar hele det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene. Disse stillingene har vært et spleiselag med SMM-organisasjonene. For Agder og Telemark bispedømme vil dette gi et bortfall av refusjon knyttet til misjonsrådgiverstillingen som har utgjort ca. 460.000 kr. pr år.

Høringssvar

Administrasjonen har valgt å synliggjøre både fordeler og ulemper med den foreslåtte nye finansieringsmodellen i høringssvaret, samtidig som en i forslag til vedtak støtter en slik ny modell – som også i hovedsak er ønsket av misjonsorganisasjonene. Vurderingen av de enkelte punktene, og forslag til innsendt høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd, ligger vedlagt denne saksfremstillingen som eget dokument.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg det vedlagte forslag til høringssvar angående fremtidig organisering av SMM arbeidet.

Høringssvar: Oppfølging av Evalueringen Samarbeid Menighet og Misjon

- Agder og Telemark bispedømmeråd

1. Støtter ATBR anbefalingen om at bispedømmene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene på bispedømmekontorene?

Agder og Telemark bispedømmeråd ser både positive og negative følger av at det økonomiske ansvaret eventuelt overføres til bispedømmene.

Positivt

- **Ideologisk** sett er det positivt at kirken selv tar ansvar for misjonsfeltet. Ved at bispedømmene overtar det økonomiske ansvaret fullt og helt for misjonsrådgiverstillingen, gir Den norske kirke et tydelig signal om viktigheten av misjon i vår kirke. Dette kan forstås som en konkretisering av hva det vil si å være en misjonerende kirke (jfr DnK's visjon).
- **SMM fortsetter.** Det ligger til grunn at en endring i finansieringsansvaret ikke skal bety en svekkelse av misjon i Den norske kirke. Intensjonen er at en endring skal gi økt misjonsfokus og engasjement. SMM skal bestå og fortsatt være hovedorganet for samarbeid mellom kirken og organisasjonene om misjon.
- Ved at bispedømmerådene overtar finansieringsansvaret vil det gi **større frihet** til det enkelte bispedømmeråd å gjøre de prioriteringer som de mener tjener saken best.
- **Tydeligere ansvarslinjer.** En overføring av finansieringsansvaret vil bety en større tydelighet i arbeidsgiveransvaret. Selv om bispedømmerådet har stått som formell arbeidsgiver for misjonsrådgiveren, har modellen med spleiselag i praksis medført noe uklarhet.

Negativt

- **Misjon står i fare for å bli nedprioritert.** Ved at bispedømmerådene eventuelt overtar finansieringen av misjonsrådgiverstillingen, har det enkelte råd en annen mulighet til å foreta prioriteringer som vil kunne bety en nedprioritering av SMM- organisasjonenes misjonsarbeid i bispedømmene. Bispedømmerådene har da en helt annen frihet til å endre stillingenes profil når de står alene om finansiering, enn om de var sammen med organisasjonene. Det vil være viktig å legge inn føringer som ivaretar stillingenes fokus på lokalmenighetenes misjonsengasjement.
- Høringsdokumentet er uklart når det gjelder hva en endring i finansieringsansvaret vil bety i praksis. Skal SMM- organisasjonene fremdeles være hovedlinjen for DnK's misjonsarbeid? På sikt kan bortfallet av det økonomiske samarbeidet tilknyttet stillingene føre til en svekkelse av SMM- organisasjonenes prosjekter på lokalmenighetsplan.
- **Båndene mellom kirken og organisasjonene blir svakere.** Den felles økonomiske forpliktelse som ligger i spleiselaget har bidratt til styrking av forholdet mellom kirken og de aktuelle organisasjonene. En opphøring av

dette spleiselaget vil kunne bety en svekkelse av båndene mellom partene, dersom man ikke foretar en klar definering av stillingenes retning og innhold.

- **Økte kostnader for bispedømmerådet.** En overføring av finansieringen til kirken vil bety en årlig merkostnad for bispedømmet tilsvarende det beløp som organisasjonene bidrar med inn i misjonsrådgiverstillingen (80% stilling). Det vil si kr. 460 000 pr. år.

Konklusjon

På tross av utfordringene og de mulige negative konsekvensene, støtter ATBDR at bispedømmene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene.

Hvis ja [at en støtter ny finansieringsmodell]: hvordan kan stillingene som ivaretar misjon, utformes (fagportefølje, stillingsstørrelse, samarbeidsrelasjoner)?

Dette må utformes i hvert enkelt bispedømme. Siden misjon er like viktig for Den norske kirke uavhengig av finansieringsmodell, vil det være viktig å opprettholde misjonsrådgiverstillingene.

2. Hvordan bør det regionale samarbeidet mellom biskop, bispedømmeråd og misjonsorganisasjonene organiseres for å styrke misjonsengasjementet i menighetene? Hvordan vil bispedømmet samarbeide med organisasjonene dersom det regionale utvalget legges ned?

I Agder og Telemark har det Regionale utvalget vært en viktig møteplass både for kirkens møte med organisasjonene og organisasjonene seg imellom. Utvalget består av en representant fra hver av de sju organisasjonene, misjonsrådgiver og kirkefagsjef. Bispedømmet vil arbeide for å opprettholde et møtepunkt mellom partene. Dersom de regionale utvalgene legges ned vil misjonsrådgiver knytte til seg en ressursgruppe som kan fylle behovet for samarbeid.

Dersom de regionale utvalgene legges ned, ønsker Agder og Telemark fremdeles å opprettholde SMM-utvalget, dog med en noen annen funksjon. Utvalget vil da f.eks. kunne være et samarbeidsorgan med halvårslige møter mellom bispedømme og SMM-organisasjonene. I tillegg kan det opprettes en ressursgruppe knyttet til misjonsrådgiver. Denne gruppen kan settes sammen med bakgrunn i kunnskap og engasjement for misjon og ikke nødvendigvis som representant for én bestemt organisasjon.

3. Hvilke forventinger har bispedømmerådene til Kirkerådet/Mellomkirkelig råd om samarbeid knyttet til SMM – dette gjelder både rådene og administrasjonene?

Agder og Telemark bispedømmeråd vil sterkt anbefale å videreføre stillingen som daglig leder av SMM i Kirkerådet. Dette for å sikre en videreføring av den viktige kontakten mellom kirkens misjonsorganisasjoner og det sentralkirkelige arbeid. Det vil være viktig at en slik stilling får synliggjøre og tilrettelegge for SMM-organisasjonene i kirkens helhetstenkning om misjon.

SMM- rådet bør fortsatt bestå som det overordnede organ for SMM- samarbeidet, med en biskop representert i rådet.

4. Hvordan kan misjon synliggjøres bedre i bispedømmets planer og rapporter?

Agder og Telemark bispedømmeråd har de siste årene hatt misjon som et eget punkt i årsrapporteringen selv om dette ikke har blitt etterspurt fra Kirkerådet, og vi har bedt om at misjon blir en naturlig del av kirkelig plan- og rapporteringsarbeid. Blant annet bør kirkelig årsstatistikk ha klare spørsmål om bl.a. antall misjonsavtaler og inntekter fra disse. Dette vil synliggjøre misjon som en prioritert del av kirkens arbeid overfor menighetene, i tråd med vår kirkes egen visjon. Arbeidet med at hver menighet skal ha sin misjonsavtale bør intensiveres. Prosjektene bør, som nå, knyttes til SMM-organisasjonene.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Høring: Oppfølging av evalueringen av Samarbeid menighet og misjon

1. Innledning

Samarbeid menighet og misjon (SMM) ble opprettet etter vedtak i Kirkemøtet i 1993 og i misjonsorganisasjonenes landsstyrer i 1994. I dag omfatter SMM syv misjonsorganisasjoner og Den norske kirke.¹ Høsten 2019 vedtok SMM-rådet at det skulle gjennomføres en ekstern evaluering av SMM. VID vitenskapelige høyskole avleverte evalueringsrapporten «Møte, vokse, dele. Evaluering av Samarbeid menighet og misjon (SMM)» 29. januar 2020.² Det redegjøres nærmere for evalueringen i avsnitt 4.

Evalueringen ble drøftet i SMM-rådet 25. august og 22. september, og de foreløpige konklusjonene er:

- SMM-samarbeidet videreføres med de samme partnerne.
- SMM-rådet videreføres på nasjonalt nivå.
- Kirkerådet/Mellomkirkelig råd viderefører koordineringen av det faglige samarbeid
- Det foreslås en ny finansieringsmodell.
- De regionale utvalgene erstattes av annet samarbeid i de bispedømmer hvor utvalgene ikke har fungert tilfredsstillende.
- Kirken styrker misjonsarbeidets synlighet i planer og rapporter på alle plan.
- SMMs grunnlagsdokument og vedtekter revideres.

Det er særlig punktet om finansiering av misjonsrådgiverstillingene og stillingen som daglig leder som har vært drøftet i SMM-rådet. Til møtet 22. september forelå en konsekvensanalyse fra Kirkerådet om eventuelt bortfall av økonomisk støtte fra organisasjonene, og 29. september responderte organisasjonene på denne.

Kirkerådet ble orientert om evalueringen i sine møter i juni og september. **For å sikre en god forankring og få innspill fra bispedømmerådene før endelige konklusjoner trekkes, sendes saken på høring til bispedømmerådene.**

Det ser ut til at de endringer som er aktuelle å foreta, ligger innenfor det vedtektene gir SMM-rådet anledning til å vedta. En tar derfor sikte på å konkludere saken i SMM-rådet tidlig i 2021. Til deres informasjon vil vi opplyse om at Kirkemøtet i april 2021 skal behandle saken «Den norske kirkes globale oppdrag». Samarbeidet med misjonsorganisasjonene vil inngå i denne saken og ses i sammenheng med Den norske kirkes rolle som oppdragsgiver for

¹ SMM grunnlagsdokumenter finnes her: <https://kirken.no/nb-NO/SMM/om-oss/grunnlagsdokumenter/>

² Evalueringsrapporten finnes her:

<https://kirken.no/globalassets/kirken.no/smm/dokumenter/filer%202020/evalueringsrapport%20smm%202020.pdf>

Kirkens Nødhjelp, søsterkirkesamarbeid og medlemskap i internasjonale økumeniske organisasjoner.

2. Høringsspørsmål

Målet med endringer i finansiering og organisering av SMM-samarbeidet er at misjonsengasjementet styrkes i Den norske kirke, og at samarbeidet med organisasjonene videreføres på best mulig måte.

Høringsspørsmålene må forstås i lys av Kirkerådets konsekvensanalyse og responsen fra misjonsorganisasjonene (avsnitt 3).

1. Støtter bispedømmerådene anbefalingen fra SMM-rådet om at bispedømmene overtar det økonomiske ansvaret for misjonsrådgiverstillingene på bispedømmekontorene?
  - a) Hvis ja: hvordan kan stillingene som ivaretar misjon, utformes (fagportefølje, stillingsstørrelse, samarbeidsrelasjoner)?
  - b) Hvis nei: hvordan skal misjon ivaretas i staben om misjonsorganisasjonene kutter den økonomiske støtten?
2. Hvordan bør det regionale samarbeidet mellom biskop, bispedømmeråd og misjonsorganisasjonene organiseres for å styrke misjonsengasjementet i menighetene? Hvordan vil bispedømmet samarbeide med organisasjonene dersom det regionale utvalget legges ned?
3. Hvilke forventinger har bispedømmerådene til Kirkerådet/Mellomkirkelig råd om samarbeid knyttet til SMM – dette gjelder både rådene og administrasjonene?
4. Hvordan kan misjon synliggjøres bedre i bispedømmerådernes planer og rapporter?
5. Eventuelle andre kommentarer til evalueringen.

Høringsfristen er 15. januar 2021.

Spørsmål vedrørende høringsspørsmålene kan rettes til internasjonal direktør Berit Hagen Agøy.

3. Saksorientering

3.1 Dagens økonomiske ordning

Kostnadene til SMM-samarbeidet består av to deler: kostnader til dekning av de sentrale utgiftene og kostnader til dekning av de regionale kostnadene. Dagens ordning ble vedtatt i SMM-rådet 12.12.2012 med virkning fra 01.01.2014.

De sentrale kostnadene er det budsjettet som vedtas av SMM-rådet. Dette omfatter lønn til daglig leder (85 % stilling) og kostnader drift av SMM på nasjonalt nivå. Beløpet deles likt

mellom Kirkerådet og organisasjonene. Organisasjonene bidrar med samme beløp, uten tanke på størrelsen på organisasjonen.

De regionale kostnadene er knyttet til misjonsrådgiverne i hvert enkelt bispedømme. Organisasjonene og Den norske kirke betaler som hovedregel 50 % hver av disse stillingene. Dette gjelder uavhengig av stillingsbrøken til misjonsrådgiverne, som varierer i de ulike bispedømmene.

Organisasjonenes del har blitt fordelt ut fra følgende prinsipper:

- 2/3 av de regionale kostnadene fordeles ut fra størrelsen på utebudsjettet, inkludert Norad-tilskudd og misjonærkostnader.
- 1/3 av de regionale kostnadene fordeles ut fra antall menighetsavtaler som organisasjonen har.³

3.2 SMM-rådets behandling av evalueringen

På grunn av Covid-19-pandemien ble oppfølgingen av evalueringen forsinket. Organisasjonene varslet allerede i april at de på grunn av pandemiens konsekvenser for organisasjonenes økonomi, ikke så seg i stand til å innfri sine økonomiske forpliktelser til SMM-samarbeidet i 2020. Kirkerådet og Bispedømmerådene sa seg villige til å dekke utgiftene i 2020.

Organisasjonen sendte inn skriftlige responser på evalueringen i august og SMM-rådet fattet følgende vedtak på sitt møte 25.08.2020:

«Kirkerådet bes om å foreta en konsekvensanalyse av mulig bortfall av økonomisk støtte fra misjonsorganisasjonene til stillingene som misjonsrådgivere i bispedømmene og daglig leder i SMM.»

3.3 Kirkerådets konsekvensanalyse

Kirkerådet leverte 14.09.2020 følgende analyse til SMM-rådsmøtet 22.09.2020:

Kirkerådet har hatt en *foreløpig* drøfting i ledergruppa og med stiftsdirektørene. Kirkerådet har fått en orientering om saken. Etter SMM-rådsmøtet 22.09.20, vil Kirkerådet gjennomføre en høring i bispedømmerådene, før endelig konklusjon trekkes av SMM-rådet.

Den norske kirke setter stor pris på samarbeidet med misjonsorganisasjonene og ser dem som nødvendige medspillere i kirkens misjonsoppdrag. Etter mange år med SMM-samarbeid, er det en ønsket utvikling at misjon ses på som et selvsagt ansvarsområde for Kirkerådet og Bispedømmerådene, og kirken må sørge for at våre ansatte har kompetanse til å ivareta dette.

³ Dette gir pr. i dag. følgende fordeling: NMS 43,4 %, Misjonsalliansen 26,2 %, Normisjon 19,1 %, Stefanusalliansen 3,4 %, HimalPartner 3,2 %, Israelsmisjonen 3,1 %, Areopagos 1,5 %.

En avvikling av det økonomiske spleiselaget om stillingene, vil forenkle SMM-strukturen og klargjøre arbeidsgiveransvar og forventninger. Vi ønsker at dette kan frigjøre ressurser til økt misjonsengasjement og fornyet samhandling mellom kirken og misjonsorganisasjonene. Nå gjelder det å finne kreative og konstruktive måter å videreføre det gode samarbeidet på, både på nasjonalt og regionalt nivå.

Dersom misjonsorganisasjonenes økonomiske støtte til stillingene avvikles, ser vi for oss følgende:

- 1) Stillingene videreføres i den forstand at ingen av dem som innehar stillingene i dag, mister eller får redusert sin stilling.
- 2) Bispedømmene og Kirkerådet tar det økonomiske ansvar for disse stillingene. Det forutsettes at både Kirkerådet og alle bispedømmer, også i fortsettelsen, vil ha ansatte som ivaretar misjon og samarbeidet med misjonsorganisasjonene.
- 3) Stillingene blir ordinære rådgiverstillinger, og det blir opp til det enkelte bispedømmeråd og Kirkerådet å bestemme stillingsbetegnelse, stillingsstørrelse og portefølje. Det betyr at dette vil variere fra sted til sted. Noen vil velge fulle stillinger med ansvar for misjon, internasjonal diakoni og søsterkirkesamarbeid, andre vil dele fagområdene på flere ansatte, og/eller ha andre faglige kombinasjoner. Hvorvidt det skal være noen nasjonale føringer, vil måtte drøftes nærmere med Kirkerådet.
- 4) SMM-organisasjonene vil komme i samme situasjon som andre organisasjoner kirken samarbeider med på ulike felt. Rådgiverne vil forholde seg til organisasjoner og aktører som kirken samarbeider med i sitt globale engasjement.
- 5) En nyordning vil videreføre at det primære ansvaret for samhandlingen med menighetene om misjonsavtalene ligger hos den enkelte organisasjon. Dette vil selvsagt fortsatt skje i samarbeid med misjonsansvarlig på bispedømmekontoret.
- 6) Kirkerådet/Mellomkirkelig råd vil kunne ta ansvar for å koordinere et faglig rådgivernettsverk og koble SMM-organisasjonene på dette. Nettsverket vil kunne ha digitale og fysiske samlinger som i dag. SMM-rådet og nettsverket skal, som i dag, ha god kontakt.
- 7) De regionale utvalgene legges ned der hvor de ikke fungerer. Behov for andre former for regionalt samarbeid må utredes nærmere.

3.4 Respons fra SMM-organisasjonene på konsekvensanalysen

SMM-rådet responderte slik på Kirkerådets konsekvensanalyse:

SMM-rådet takker for brev datert 14. september 2020, med tilbakemelding fra Kirkerådets og stiftsdirektørens foreløpige konsekvensanalyse av en eventuell avslutning av det økonomiske samarbeidet om fellesstillinger knyttet til bispedømmerådene og Kirkerådets sekretariat.

SMM-rådet drøftet brevet i sitt møte 22. september. Vi er glade for de signalene som gis om at Dnk ønsker en utvikling der misjon få en stadig høyere prioritet og vil sikre kapasitet og misjonskompetanse i egen organisasjon. Videre setter vi stor pris på understrekingen av SMM-organisasjonene som nødvendige medspillere i kirkens misjonsoppdrag. Dette gir et godt utgangspunkt for fornyelse og ny dynamikk i samarbeidet.

Med bakgrunn i dette ønsker SMM-rådet å gi følgende anbefalinger og tilbakemeldinger til Kirkerådets videre høring om SMM:

1. De økonomiske forpliktelsene til dekking av stillingene som misjonsrådgivere på bispedømmenivå og daglig leder av SMM overføres til Den norske Kirke (DnK). Det har avgjørende betydning at DnK har personalressurser regionalt og sentralt til å fremme misjon i menighetene. Dette vil blant annet føre til at SMM-organisasjonene har noen å samarbeide med regionalt, og at misjonsfaget og misjonsengasjementet blir godt ivaretatt og arbeidet kontinuerlig med i bispedømmene. Vi anbefaler videre at Kirkerådet setter opp misjon som tema i sin årlige oppfølgingssamtale med det enkelte bispedømme slik at det rapporteres på hvordan bispedømmerådene oppfyller de strategiske målene knyttet til misjon.
2. SMM-organisasjonene er positivt innstilt til, og vil tilstrebe å styrke, eget arbeid og innsats mot menighetene i DnK. SMM-organisasjonene forstår ikke den nye finansieringsplanen som defensiv, men snarere som en mulighet for å styrke arbeidet mellom misjonsorganisasjonene og lokalmenighetene ytterligere. Reduserte kostnader til fellesstillinger muliggjør økt kvalitet i misjonsorganisasjonenes oppgaver i samarbeidet.
3. Vedtektene for SMM må revideres i henhold til ny ordning. Partenes forpliktelser tydeliggjøres og konkretiseres.
4. Grunnlagsdokumentet for SMM bør oppdateres og SMMs merverdi og aktualitet synliggjøres.
5. Det sentrale SMM-rådet videreføres og gis ansvaret for å utvikle strategier og planer for samarbeidet.
6. SMMs legitimitet ligger i en gjensidig vilje til forpliktelse i å styrke kunnskap og engasjement om misjon i Den norske kirkes menigheter, fremme en oppdatert og relevant misjonsforståelse og arbeide for at misjon blir en integrert del av menighetenes tro og liv. SMM-organisasjonene representerer en bredde som vi mener er verdifull for menighetene i DnK, og kompetanse når det gjelder frivillighet og engasjement i Norge. Våre medlemmer er også i stor grad aktive i lokale menigheter. Fra SMMs ståsted vil vi både bidra til at aktive medlemmer i kirken får utfolde sitt engasjement for misjon gjennom sin lokale menighet og Dnk sentralt, så vel som å nå ut til hele menigheten gjennom engasjement i trosopplæring og menighetenes øvrige virksomhet.

4. Bakgrunn: evalueringen

Samarbeid Menighet og Misjon (SMM) ble opprettet etter vedtak i Kirkemøtet i 1993 og på vedtak i de respektive misjonsorganisasjoners landsstyret i 1994. Det er en videreføring av det samarbeid som ble innledet mellom Santalmisjonen, Israelsmisjonen, NMS, Kirkerådet og Bispekollegiet i 1978, med tanke på å hjelpe frem et større engasjement for ytremisjon i våre menigheter.

I dag omfatter SMM syv misjonsorganisasjoner og Den norske kirke.⁴ Høsten 2019 vedtok SMM-rådet at det skulle gjennomføres en ekstern evaluering av SMM. VID vitenskapelige høgskole avleverte evalueringsrapporten «Møte, vokse, dele. Evaluering av Samarbeid menighet og misjon (SMM)» 29. januar 2020.⁵

4.1 Hovedproblemstillingene i evalueringen:

1. Fungerer de strukturelle rammene for SMM-samarbeidet hensiktsmessig i dag? (Misjonsforståelse og strukturanalyse).
2. I hvilken grad har SMM-samarbeidet ført til økt engasjement og eierskap til misjon i menighetene i Den norske kirke? (Effektanalyse).
3. Får organisasjonene et tilfredsstillende resultat ut av samarbeidet i forhold til de ressurser de bruker på SMM? (Kost-nytte-analyse).

14.2 Kort oppsummering av evalueringen:

«SMM har bidratt til å skape og opprettholde fokus på kirken som misjonerende, samt tilrettelagt for misjonsengasjement på kirkens sentrale, regionale og lokale nivåer. Den mest synlige effekten av SMM er at over 80 % av norske menigheter i Dnk har en misjonsavtale og støtter et misjonsprosjekt gjennom en av misjonsorganisasjonene.»

(Evalueringsrapporten s. 3)

SMM har vært en viktig premissleverandør og inspirator til fornyet misjonsengasjement i menighetene, selv om SMM som struktur ikke er godt kjent i menighetene. Evalueringen peker også på SMMs rolle som en viktig arena for teologisk refleksjon og nytenkning om misjon.

Det svakeste leddet i SMM-strukturen er det regionale. Verken de regionale SMM-utvalgene i bispedømmene eller rådgiverstillingene på bispedømmekontorene fungerer optimalt. Evalueringen gir dessverre ingen forslag til alternative måter å organisere SMM-samarbeidet på, fordi ingen av respondentene svarte på dette. Om dette skyldes at SMM er en svært kompleks struktur, og at det derfor er vanskelig å komme på alternative samarbeidsformer, eller om det skyldes en «endringstrøtthet» i kirka, kan en spørre seg om.

Evalueringen etterlyser mer tallmateriale for å kunne vurdere kost-nytte-perspektivet, sett både fra organisasjonene og kirkens side.

⁴ SMM grunnlagsdokumenter finnes her: <https://kirken.no/nb-NO/SMM/om-oss/grunnlagsdokumenter/>

⁵ Evalueringsrapporten finnes her:

<https://kirken.no/globalassets/kirken.no/smm/dokumenter/filer%202020/evalueringsrapport%20smm%202020.pdf>

4.3 VIDs anbefalinger

Kapittel 6 i evalueringsrapporten inneholder en oppsummerende drøfting og VIDs anbefalinger.

Oppdragsforståelse og misjonsforståelse

Vi anbefaler at DNK initierer samtaler om misjon på alle nivåer i DNK og drøfter hvordan dette er forpliktende for kirkens ledere. Videre anbefaler vi at SMM initierer og opprettholder en teologisk refleksjon og dialog mellom DNK og misjonsorganisasjonene om misjon med særlig henblikk på misjonerende kirke og misjonale menigheter. Misjon bør være en fast og synlig del av DNK sårbarhetsrapportering.

Potensial for vekst og utvikling

Vi anbefaler at SMM intensiverer arbeidet for å oppnå målet om at alle menigheter i DNK har misjonsavtale, og at avtalene blir fulgt opp av organisasjonene. Det vil kunne utarbeides retningslinjer for oppfølging av avtaler. SMM bør intensivere sitt arbeid både overfor embetslinjen og fellesrådlinjen. Samtidig anbefaler vi økt satsing på å fremme SMMs strategiske mål om «å utvikle og etablere felles arenaer og verktøy for læring, inspirasjon og utrustning til misjon». SMM bør oppfordre til flerårige prosjekter, samtidig som det bør vurderes om og hvordan ad hoc-prosjekter kan tilbys gjennom SMM.

Strukturelle endringer

Vi anbefaler at SMM videreutvikler organisering i lys av ny kirkeordning for DNK. Videre er det betimelig at partene i SMM vurderer misjonsrådgiverstillingenes finansiering og organisering, samt utvikler en felles arbeidsinstruks. Videre anbefaler vi at partene i SMM vurderer det regionale SMM-utvalget med tanke på representasjon, myndighet og mandat.

Økonomi

Vi anbefaler at SMM-partene arbeider gjennom menighetsrettede tiltak for at misjonsavtalene skal generere større engasjement og høyere inntekter. Det er naturlig at partene drøfter fordeling av misjonsavtaler mellom organisasjonene og tematiserer økonomiske forhold ved SMM. Relatert til dette anbefaler vi at SMM utvikler rutiner for dokumentasjon av økonomidata og kommunikasjon på sentralt og regionalt nivå.

Kapittel 7 summerer opp evalueringen i 12 punkter.

På bakgrunn av det empiriske materialet og analysene i denne rapporten anbefaler vi at SMM opprettholdes, men videreutvikles gjennom at partene i SMM-samarbeidet vurderer følgende momenter:

1. intensiverer arbeidet for å oppnå målet om at alle menigheter i DNK har misjonsavtale
2. arbeider gjennom menighetsrettede tiltak for at misjonsavtalene skal generere større engasjement i menighetenes arbeidsgrener, særlig i trosopplæringen, etablerer misjonsutvalg og misjonskontakt, samt arbeider for at misjonsavtalene genererer høyere inntekter

3. videreutvikler organisering og kommunikasjonslinjer i lys av ny kirkeordning for DNK hva gjelder arbeidsgiverlinjer og styrking av nivåer i kirkeorganisasjonen
4. initierer og opprettholder en teologisk refleksjon og dialog om misjonsbegrepet i samarbeidet mellom DNK og misjonsorganisasjonene
5. initierer samtaler om helhetlig misjon på alle nivåer i DNK og om hvordan dette er forpliktende for kirkens ledere
6. vurderer misjonsrådgiiverstillingenes finansiering og organisering, samt utvikler en felles arbeidsinstruks og en mer ensartet prioritering av stillingsomfang ved bispedømmekontorene
7. vurderer det regionale SMM-utvalget med tanke på representasjon, myndighet og mandat
8. styrker kontakten mellom regionalt nivå i SMM-samarbeidet og menighetene
9. drøfter fordeling av misjonsavtaler mellom organisasjonene samt retningslinjer for oppfølging av avtaler som er mer forpliktende for misjonsorganisasjonene
10. blir bevisst regionale forskjeller og vurderer tilpasninger ut fra ulike kirkelandskap og misjonsorganisasjonenes nedslagsfelt og aktivitetsnivå
11. utvikler rutiner for dokumentasjon og kommunikasjon på sentralt og regionalt nivå særlig med hensyn til årlige økonomidata og at samlet rapportering styrkes i DNKs årsrapport
12. drøfter kriterier for hvilke organisasjoner som kan være medlemmer i SMM.

4.4 Respons fra SMM-rådet

Evalueringen ble, som nevnt innledningsvis, drøftet i SMM-rådet 25. august og 22. september, og foreløpige konklusjoner er:

- SMM-samarbeidet videreføres med de samme partnerne.
- SMM-rådet videreføres på nasjonalt nivå.
- Kirkerådet/Mellomkirkelig råd viderefører koordineringen av det faglige samarbeid
- Det foreslås en ny finansieringsmodell.
- De regionale utvalgene erstattes av annet samarbeid i de bispedømmer hvor utvalgene ikke har fungert tilfredsstillende.
- Kirken styrker misjonsarbeidets synlighet i planer og rapporter på alle plan.
- SMMs grunnlagsdokument og vedtekter revideres.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarte Leer-Helgesen	423	20/01235-2	

Saksordfører: Per Gunnar Pedersen

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
97/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Navneendring Domkirken sokn

Vedlegg:

Navn på domkirkemenigheter

Vedtak fra domkirken angående navn på soknet

Saksorientering

De ulike domkirkesoknene i Norge har forskjellig navnepraksis. I den forbindelse har Kirkerådet oppfordret bispedømmerådene til å arbeide for en lik navnepraksis, se vedlegg. Kristiansand er ett av soknene som per nå heter «Domkirken sokn» uten et forklarende by- eller stedsnavn. Det skaper unødig forvirring, blant annet hos Brønnøysundregisteret, at flere sokn har identiske eller nær sagt identiske navn.

Med unntak av Trondheim, som ønsker å benytte det historiske navnet Nidaros, anbefaler Kirkerådet følgende: «Bynavn+domkirkes+sokn». For domkirken i vårt bispedømme vil det bety: «Kristiansand domkirkes sokn».

Denne endringen er i tråd med Språkrådets anbefalinger: ifølge Norsk språkråd skal det være liten d i *domkirkes sokn* og genitivs s ved domkirke brukt som ubestemt form.

En bør merke seg at denne saken dreier seg om det administrative og juridiske «sokne-navnet», det teologiske begrepet «menighet» brukes oftere i dagligtale og menighetens profilering for eksempel på sosiale medier.

Domkirkens menighetsråd har, som det fremgår av vedlegget, hatt saken til behandling med følgende vedtak: «MR går inn for at menigheten skal hete *Kristiansand domkirke sokn*. Det er ønskelig at alle domkirker benevnes på samme måte. Dersom flertallet går for en eller to genitivs s-er vil vi i Kristiansand gjøre det samme.»

Menighetsrådet er med dette åpne for å følge Kirkerådets og språkrådets anbefaling om: «Kristiansand domkirkes sokn», selv om de primært ønsker å utelate genitivs-s.

Saken har ikke vært til behandling hos alle de andre domkirkemenighetene, men i tillegg til Tønsberg følger iallfall Bodø og Oslo Kirkerådets anbefalinger. Og det grunn til å tro at flere domkirkemenigheter vil følge disse anbefalingene. Forslag til vedtak er dermed i tråd med ønsket om en lik navnepraksis og språkrådets anbefalinger.

Forslag til vedtak

Navnet på domkirkemenigheten i Agder og Telemark bispedømme endres fra «Domkirkens sokn» til «Kristiansand domkirkes sokn».

DEN NORSKE KIRKE

KR - Juridisk seksjon

Tunsberg bispedømmeråd
Postboks 10 Kaldnes

3119 TØNSBERG

Dato: 28.02.2020

Vår ref: 20/01070-1 ob377

Deres ref:

Navn på domkirkemenigheter

I forbindelse med Tønsberg menighet har henvendt seg til Tunsberg bispedømmeråd for å endre soknets navn, har menigheten tatt initiativ til at det blir utviklet en lik navnepraksis for domkirkesoknene i Norge. Av bispedømmerådet er Kirkerådet invitert til å gi en uttalelse.

Kirkerådet har registrert at det er en stor variasjon i navnepraksis og vil her gi en uttalelse om hva Kirkerådet ser som en god og felles navnepraksis som også deles med alle bispedømmerådene.

Dagens situasjon

I dag finner vi følgende navneformer på domkirkesoknene i Brønnøysundregistrene:

Bynavn domkirke sokn
Bynavn sokn
Domkirken sokn
Domkirkens sokn

Så har Tønsberg foreslått navnet
Domkirkens sokn Tønsberg

I Trondheim er navnet
Nidaros domkirke og Vår frue sokn

Fire domkirkesokn står i dag registrert i Brønnøysundregistrene uten stedsnavn.

Kirkerådet har av Tunsberg bispedømme fått brev med spørsmål om vi kan uttale oss om «få en lik praksis for alle menighetene ved domkirkene». Med utgangspunkt i oversikten fra Brønnøysundregistrene ser Kirkerådet at det er behov for å etablere en felles navnepraksis.

Kirkerådet har gjort følgende vurderinger

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web:
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Ole Inge Bekkelund

1. Det er unødvendig stor variasjon i navngivning.
2. Flere av navnene er ikke stedsidentifiserende. Dersom stedsnavnet ikke står først blir det vanskelig å liste soknenavn opp i en alfabetisk rekkefølge; dette gir vanskelig søkefunksjoner, potensiale for misforståelser og merarbeid ved avvikling av kirkevalg mm.
3. Noen navn har språklige feil, ifølge Norsk språkråd skal det være liten d i *domkirkes sokn* og genitivs s ved domkirke brukt som ubestemt form.
4. Kirkerådet legger til grunn at *Nidaros* er et innarbeidet navn og tenker det ikke er aktuelt å erstatte dette for eksempel med *Trondheim*.

Kirkerådet vil foreslå følgende navnestil på domkirkesoknene:

Kirkerådet vil i tilfellet Tønsberg i likhet med Språkrådet foreslå navnet

Tønsberg domkirkes sokn

Kirkerådet mener stedsnavn alltid bør stå først slik at navnet er stedsidentifiserende. Dernest mener vi Språkrådets tilråding bør følges, nemlig at *domkirkes* inneholder genitivs «s» og liten «d». Kirkerådet legger til grunn at stedsnavn for alle domkirker som utgangspunkt er byens navn med unntak av Nidaros.

Kirkerådet oppfordrer bispedømmerådene til å etterleve en slik navnepraksis for domkirkesoknene.

Med vennlig hilsen

Jan Rune Fagermoen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd,	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd,	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd, Hamar bispedømmeråd, Nidaros bispedømmeråd,	Postboks 1960 Postboks 172 Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	5817 BERGEN 2302 HAMAR 7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd,	Postboks 790	9258 TROMSØ

Oslo bispedømmeråd,

Postboks 9307

0135 OSLO

Grønland

Stavanger bispedømmeråd,

Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

Sør-Hålogaland bispedømmeråd,

Tolder Holmers vei

8003 BODØ

11

Tunsberg bispedømmeråd,

Postboks 10 Kaldnes

3119 TØNSBERG

Møre bispedømmeråd,

Moldetrappa 1

6415 MOLDE

Vedtak fra Domkirkens menighetsråd vedrørende navn på soknet

SAK 49/2020: DOMKIRKENS NAVN I BRØNNØYSUNDREGISTERET

I forkant av forrige års kirkevalg ble vi gjort klar over at landets domkirker står oppført med ulike benevnelser i Brønnøysundregisteret. Noen av Domkirkene står oppført med stedsnavnet først, eks Tønsberg domkirke sokn, andre står med stedsnavnet sist. Noen domkirker er oppført med en «s», eks Bergen domkirkes sokn.

Selv er vi oppført som Domkirken sokn, altså uten stedsnavn.

Kirkerådet anbefaler at navnepraksisen samordnes, men de har ingen myndighet til å gjøre det. Trondheim domkirke har, for eks, en lang tradisjon i å benevne seg som Nidaros domkirke. Det må det fortsatt være rom for. Men, det er selvsagt ønskelig og praktisk om vi alle står oppført tilnærmet likt.

Språkrådet anbefaler at domkirkene betegner seg som eks Kristiansand domkirkes sokn, altså med en «s». Kirkerådet anbefaler også dette. De argumenterer med at stedsnavnet bør stå først, og videre at det bør brukes genitiv-s i fellesnavnet «sokn». Stedsnavnet først handler blant annet om elektronisk søkbarhet. Genitiv-s er i henhold til norsk navnepraksis.

De fleste domkirker i landet vårt har nå behandlet denne saken, eller er i ferd med å gjøre det. Noen velger å beholde genitiv-s, blant annet Bergen og Nidaros. Andre opplever den noe tung, og velger å kutte den ut.

Det er ellers verdt å merke seg forskjellen på begrepene *sokn* og *menighet*. Sokn er et administrativt og juridisk begrep, menighet er et teologisk begrep.

Det er bispedømmerådet som har navnemyndighet i denne saken.

Vedtak:

MR går inn for at menigheten skal hete *Kristiansand domkirke sokn*. Det er ønskelig at alle domkirker benevnes på samme måte. Dersom flertallet går for en eller to genetiv-s-er vil vi i Kristiansand gjøre det samme.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Grethe Ruud Hansen	421	18/01713-11	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
98/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Eventuelt 07.12.20

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Grethe Ruud Hansen	421	19/04887-24	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
99/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Referatsaker 07.12.20

Vedlegg:

Rapport Sammen som kirke i hele verden

Saksorientering

1. Rapport Sammen som kirke i hele verden

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Til: Daglig leder av SMM Knut Hallen

Videreføring av aksjonen «Sammen som kirke i hele verden»?

Spørsmål og evaluering rundt aksjonen

Aksjonsgruppen har vært samlet for å evaluere aksjonen og stille spørsmål om hvordan vi eventuelt kan videreføre en slik aksjon. Aksjonens fokus har tydelig vært å styrke menighetens globale identitet og engasjement gjennom sin egen misjonsavtale, for på den måten bidra til å realisere Den norske kirkes visjon om å være en misjonerende kirke.

1. Bakgrunn

1.1 Koronasituasjonen

Koronapandemien viser oss hvordan vår verden henger sammen. Den norske kirke er del av en verdensvid kirke. Samtidig er DnK en del av et samfunn som kanskje har verdens beste apparat til å møte denne situasjonen. Koronapandemien har vist oss ubalansen i informasjon om og ressurser til å møte slike utfordringer.

Det kan synes som at 2/3 av verden igjen blir taperen i en slik pandemi. Kirkene i denne delen av verden bærer også et langt større samfunnsansvar og ofte med ressurser som ikke svarer til utfordringene. Derfor ønsket aksjonen å vise det ansvar DnK har gjennom sine menigheter.

1.2 Initiativ til aksjonen

Flere miljøer i kirken så at SMM organisasjonene fikk store driftsmessige utfordringer i forhold til pandemien. Dette rammet fort arbeidet i de over 40 land som organisasjonene bistår lokale partnere og kirker.

Både i kirkerådets sekretariat og i flere bispedømmer begynte tanken om å gjøre en særlig innsats å ta form. Biskopen i Nord Hålogaland målbar dette blant annet inn mot ledelsen i kirken. Agder og Telemark bispedømme tok et tydelig initiativ og lederansvar for å få aksjonen til å skje.

1.3 Aksjonen ble til

Kirkefagsavdelingen i Agder og Telemark bispedømme etablerte en aksjonsgruppe som begynte å jobbe med en konkret utforming av aksjonen. Fra begynnelsen deltok daglig leder i SMM Knut Hallen i gruppen. Ellers bestod gruppen av: Misjonsrådgiver Ivar Sandnes, prosjektleder givertjeneste og innsamling Tore Gullaksen og spesialprest for inkluderende kirkeliv Rune Rasmussen.

2. Aksjonen

2.1 Aksjonens egenart

Aksjonsgruppen valgte å kalle aksjonen «Sammen som kirke i hele verden» og fikk utarbeidet en logo. I ettertid oppleves dette som et godt valg.

Aksjonen fikk følgende profil:

- Innsamlingen ble rettet mot menighetens allerede valgte prosjekter slik at aksjonen kunne oppleves som en del av og i kontinuitet med menighetens allerede eksisterende misjonsengasjement. Tilbakemeldinger fra menighetene var tydelige på at en slik vinkling virket inspirerende og gav konkret hjelp til å komme videre med menighetens eget misjonsprosjekt. På den måten håpet vi at aksjonen kunne bli et nytt arbeidsredskap for å styrke menighetens misjonsprosjekt.
- Aksjonsgruppen vektla tydelig at tiltaket ikke skulle være en aksjon for å redde organisasjonenes økonomi, men et håndslag til våre søsterkirker. Dette som et genuint uttrykk for menighetens egen misjonale selvforståelse.
- Aksjonsperioden skulle vare fra pinse til St.Hans.
- Like viktig for aksjonsgruppen var det å understreke det viktige oppdrag organisasjonen har på vegne av kirken og å fremme misjon internasjonalt. SMM organisasjonene har også rutiner og ordninger som fremmer god forvaltning og transparent bruk av midlene.
- Aksjonsgruppen ville at aksjonen skulle bidra til å bevisstgjøre både kirken og organisasjonene på deres felles egenart og oppdrag.
  - Fra starten ønsket gruppen at aksjonen, i tillegg til sin egenverdi, kunne fungere som en ny, eventuell årlig aksjons modell. Målet vårt var at aksjonen på en enkel måte kunne føre til fornyet misjonsengasjement, gjennom bruk av digitale verktøy og effektiv kommunikasjon.

2.2 Konkret om aksjonen

Kampanjen «Sammen som kirke i hele verden» hadde følgende kjennetegn:

- A. Aksjonen skulle være forankret primært i menighetens misjonsprosjekt. SMM-organisasjonene gav informasjon knyttet til koronasituasjonen i det enkelte land og prosjekt. Her gjorde organisasjonen en god jobb.
- B. Aksjonsgruppen fasiliterte egne verktøy og ressurser for at lokalmenighetene kunne starte sin egen aksjon.
- C. Aksjonsgruppen opprettet en egen nettside knyttet til kirkens hjemmesider. www.kirken.no/agdSammen. Her ligger informasjonsstoff og blant annet en detaljert innsamlingsveileder. Det ble opprettet en egen facebook-gruppe «Sammen som kirke i hele verden» som har fått 1291 medlemmer (pr. 18.0.2020). Her har vi aktivt spredd informasjon og engasjement.
- D. For å være med i aksjonen måtte den enkelte menighet aktivt melde seg på. Og senere sende inn en sluttrapport. Opprinnelig hadde vi også tenkt muligheten av å sende inn delrapporter, men dette ble endret underveis.
- E. Aksjonsgruppe oppfordret til å opprette facebook innsamling (som gikk rett til organisasjonen). Bruke menighetens egen Vippskonto, merket aksjonen, eller andre digitale verktøy (se veileder). Særlig eldre var fortsatt avhengig av giroinnbetaling.
- F. Aksjonsgruppen fikk også laget en egen aksjonssang som Tore Thomassen stod bak og det ble utviklet bønner til bruk i gudstjenester bl.a fra LVF.

2.4 Nasjonal utbredelse

Det tok tid å utforme aksjonen. Dette gjorde at vi kom seint i gang og at de øvrige bispedømmene fikk meget kort aksjonstid. Aksjonen ble derfor ikke i praksis avsluttet alle steder til St.Hans. Gitt disse forutsetninger må en kunne si at responsen har vært over all forventning!

Det som startet aksjonen i det enkelt bispedømme var et brev til menighetene fra bispedømmets egen biskop. Dette var viktig for aksjonen og bidro til bevisstgjøring og regionalt eierskap.

2.5 Aksjonens resultat

I alt 186 menigheter registrerte seg på aksjonen. Her følger fordelingen på de ulike bispedømmene.

Agder og Telemark	45	
Møre bispedømme	12	
Stavanger	30	
Nord Hålogaland	27	
Sør-Hålogaland	10	
Borg	2	
Oslo	8	
Nidaros	7	
Tunsberg	9	
Bjørgvin	36	

Økonomisk resultat

Pr. 21. 08. 2020 er det samlet inn totalt kr. 1 627 000 fra de 97 menigheter som har levert inn rapport. Det gir et gjennomsnitt på i underkant av kr. 17 000 pr. menighet.

For Agder og Telemarks bispedømmes del hadde aksjonsgruppen et mål om å engasjere 60 av de 115 menighetene i bispedømmet og samle inn 500 000 kroner. Ved aksjonenes slutt var det i alt 45 menigheter registrert, men totalt innsamlet beløp i Agder ble nærmere det dobbelte av forventet.

3. Oppsummering/ anbefalinger

4.1 Styrking av de lokale misjonsavtalene gjennom en årlig aksjon

Aksjonsgruppen vil anbefale at aksjonen «Sammen som kirke i hele verden» videreføres og blir en naturlig del av Den norske kirkes engasjement for internasjonal misjon i samarbeid med SMM organisasjonene. Aksjonen gjennomføres årlig.

Aksjonstiden må ses i forhold til KN aksjonen som har sin innsamling knyttet til fastetiden. Åpenbaringstiden er vedtatt som kirkens misjonstid. Når det gjelder tidspunktet for aksjonen, har det kommet fram flere forslag enten pinse, advent eller åpenbaringstiden.

Vi mener at erfaringene med en slik aksjon er så gode at den bør fortsette selv om korona situasjonen endres. Dette kan gi en vesentlig styrking av misjonsavtalene som samarbeidsarena mellom menighetene og organisasjonene.

4.2 Framtidig organisering. Lokal/ sentralt ledet aksjon

Vi foreslår at det foretas en avklaring i eierskap og organisering av aksjonen «Sammen som kirke i hele verden». Aksjonsgruppen ser for seg en enkel organisering av en slik aksjon videre. Eierskap som i dag ligger i Agder og Telemark bispedømme bør drøftes. Skal det fortsette slik, eller skal

aksjonen forankres i SMM eller i kirken sentralt. Vi vil utfordre SMM-rådet til å komme med et forslag til videre organisering av aksjonen.

Uavhengig av organisasjonsform mener vi at det er avgjørende å være tro mot konseptet: Tro mot konseptet er lik suksess! Dette er menighetens aksjon, knyttet til menighetens misjonsprosjekt, der målet er å styrke den misjonale identitet i den enkelte menighet, samtidig som vi støtter og løfter fram våre søsterkirker.

4. Veien videre

Aksjonsgruppen håper at dette notatet kan gi viktige innspill til en frimodig samtale om misjonens plass i Den norske kirke. Videre innspill til saken rettes til leder av SMM Knut Hallen.

Vi ber om en tilbakemelding innen 31.12.2020

Kristiansand, 08.09.2020

Knut Hallen, Ivar Sandnes, Tore Gullaksen og Rune Rasmussen

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Grethe Ruud Hansen	421	19/04887-23	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
100/20	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2020

Orienteringssaker 07.12.20

Saksorientering

1. Orientering fra biskopen
2. Orientering fra bispedømmerådets medlemmer
3. Orientering fra stiftsdirektøren

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering